

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 150d broj 693

Jim Sheridan

OSVETA TEKSAŠANINA

Jim Sheridan:

OSVETA TEKSAŠANINA

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik

MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: RO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) — OOUR Informativno-revijalna izdanja (v.d. direktora Božidar Radman)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4,

Telefoni: 526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.) Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. ur.), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: RO VJESNIK

Urednik: Milivoj Pašiček

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Jim Sheridan: **OSVETA TEKSAŠANINA**

Naslov originala: DIE RACHE DES TEXAMERS

Copyright: Jim Sheridan

Recenzija: Mladen Stary

Prijevod: Sonja Đerasimović

Laso broj 693 izlazi 24.1.1987.

u nakladi od 64.479 primjeraka.

I

Malim gradom u Louisiani vladala je neobična tišina, dok su Raya Lawriea odvodili na stratište.

Michael Ross, poručnik 4 tek-saškog puka stajao je usred male skupine zatvorenika koji su morali prisustvovati krvavoj predstavi. U ruci je držao šešir. Narednik koji je čuvao malu skupinu upravo je želio nešto izustiti, no opazivši Rossovo ukočen pogled, brzo se okrenuo na drugu stranu.

Sunce je nemilosrdno žarilo. Čizme vojnika koji su pripadali streljačkom odredu, uzvitlale su oblak prašine. Trgom je odjeknulo naređenje. Zatim je ponovo zavladała duboka tišina. Posljednje korake Raya Lawriea nisu pratili ni zvuci trub ni udarci bubnja. Ross je razmišljao kako pogubljenje djeluje nekako tajanstveno, iako mu je prisustvovalo više od stotinu vojnika.

Trebao je umrijeti poručnik Raymond Lawrie, pripadnik konjice 4. tek-saškog puka u armiji Konfederacije, isto kao i Ross. Trebao je da pogine od metaka istih onih vojnika koje je upravo on, nakon bitke kod Yorktowna doveo ovamo, u Bristol, Louisianu, gdje su se okupili

posljednji ostaci nekad ponesne armije, očekujući svoj neizbježan kraj. Grad u kome se vodila posljednja velika bitka zvao se Yorktown. A sada je armija generala Shermana pljačkala i harala po izmučenoj zemlji.

Ross je i dalje razmišljao i jedino što mu je neprekidno bilo u mislima jest silna želja da konačno ponovo zavlada mir.

Ray Lawrie mirno je stajao ispred zida. Ispucana žbuka bila je prošarana smeđim rupama stotina i stotina pogodaka. Ray Lawrie je uspravno stajao pred zidom. Oznake čina i odlikovanja skinuli su mu nakon kratkog procesa. Njegova crna sjajna kosa, vlažna od znoja, priličepila mu se za čelo. Ross ga je pogledao u oči i učinilo mu se, da mu se Lawrie osmijehnuo. Ross se nije mogao prisiliti da mu uzvрати osmijeh.

Jedan narednik pride Lawrieu da mu stavi crni povoj preko očiju, ali Lawrie odmahne glavom. Narednik se povukao.

Rossov je pogled odlutao prema skupini oficira koji su stajali između zatvorenika i streljačkog odreda. Njihove uniforme od sivoplava sukna bile su isto

tako prljave i poderane kao i uniforme vojnika, a na njihovim licima odražavali su se tragovi bitaka vođenih u toku prošlih tjedana.

Neki mladi poručnik izdvojio se iz skupine i izvučene sablje prišao odredu za pogubljenje. Njegovo usko dječjačko lice bilo je blijedo.

Ross je zurio u drugog oficira, Juliana Roxbyja, kapetana odreda iz Louisiane. Za vrijeme povlačenja susreli su se više puta. I zatim, naravno, još ovdje u Bristolu. Roxby je uhapsio Rossa i Lawriea. Bio je još mlad za svoj čin, tek mu je trideset godina, ali mu je kosa već posjedila. Sijeda i oštra poput dlake jazavčara. Roxby kao da je osjetio Rossovo pogled, jer se iznenada okrenuo.

Pogledi dvojice muškaraca se sretoše. Roxby isturi svoju široku snažnu bradu i namršti visoko čelo. Njegove su crne oči plamtjele, ali Ross nije oborio pogled. Čak ni kad su trgov odjeknule zapovijedi što su prethodile strijeljanju.

Ross je preko Roxbyjeve glave gledao u poručnikovu sablju okomito uspravljenu u vis i zadržao dah. Lice mu je bilo sivo poput papira i ukočeno kao stijena.

Ljeskajući se na suncu oštrica se iznenada spustila. Salva je zagrmjela, a u Rossovim sivim očima planula je mržnja. Pogledao je prema zidu. Meci su raskomadali kaput uniforme Raya Lawriea. Lawrie je još stajao, sada ledima oslonjen na zid topao od sunca. Ross je još jedanput susreo pogled svog prijatelja prije no što se ugasio poput titrava svjetla svijeće. Nije

mogao odvojiti pogled od tog lika koji je polako klizio niz zid.

Poručnik je ukočeno koračao preko trga. U ruci je držao revolver. Zaustavio se pokraj mrtvog tijela. Činilo se da je nekoliko trenutaka oklijevao prije no što je cijev teškog revolvera prislonio uz Lawrievu sljepoočnicu.

Trgom je tupo odjeknuo hitac. Izdana su naredjenja, streljački vod se povukao.

Rossov pogled bio je zamagljen suzama i na trenutak je spustio vjeđe. Otvorivši ponovno oči još jedanput je pogledao lice Juliana Roxbyja. Buljio je u njega kao da svaki detalj želi utisnuti u svoje sjećanje, da ga nikad više ne zaboravi.

Roxby obori glavu i okrene se. Pukovnik Ian McCrudden, komandant garnizona u Bristolu, North Carolina položio je ruku na rame mladom kapetanu i stao ga gurati ispred sebe. McCruddenovo usko lice mračna pogleda bilo je razvučeno u žilav osmijeh.

II

Još iste večeri u garnizon je stigla vijest koja je, iako su je već danima očekivali, ipak izazvala vrlo različite reakcije.

Jug je kapitulirao. General Lee je potpisao kapitulaciju kod Apoomatoxa. Bezuvjetnu, kako bi okončao daljnje nepotrebno krvoproliće.

Vojnici su plakali i klikitali od radosti. Ross je sjedio na sanduku pokraj visoke ograde. Jedan stražar doviknuo je novost preko ograde, ali nije osjećao ništa. Bio je kao spaljen, potpuno sagorio i prazan, nesposoban da bilo što osjeti.

Oko dvije stotine zarobljenih konfederativaca krenulo je prema ogradi. Tamo su se postavili u red. Stražari su se trčeći okupili. Prišao im je narednik.

— Mirno, momci! — poviknuo je. — Uskoro je gotovo!

Muškarci su urlali. Mnogi od njih bili su dezerteri i pljačkaši koji su za dlaku izbjegli vješala ili strijeljanje. Urlanje je postajalo sve glasnije.

— Pustite nas van! — vikali su neki, a zatim su im se pridružili i ostali. — Pustite nas! Rat je završen!

Narednik podigne ruke. Nešto je povikao, ali se to uopće nije čulo. Slegnuo je ramenima i okrenuo se.

Muškarci pridoše još bliže ogradi. Neki su uhvatili žicu i stali je potezati i trgati.

Ross ih je gledao, ali nije reagirao. Začuo je topot. Jahači su prolazili pokraj ograde. Ponovno je susreo pogled kapetana Juliana Roxbyja. Iza njega je jahao Ian McCrudden, komandant garnizona.

Zauzdali su konje iza skupine stražara. Konji su nemirno ržali. Stražari su zapeli puške.

Zbor zatvorenika postajao je sve glasniji. Neprestano su tražili da ih puste na slobodu.

Ross zatvori oči kad se prolomila salva. Puščane cijevi nisu bile usmjerene u nebo.

Zbor zatvorenika umukne. Ross ponovno podigne pogled. Zatvorenici su uzimali. Kraj ograde su ležala četiri mrtva muškarca.

III

Michaela Rossa su otpustili tek sedam dana kasnije. Zajedno s nekoliko drugih oficira od-

veden je u grad. Komisija armije Sjevernoameričke Unije smjestila se u hotelu De Soto. Ross je razmišljao zašto se komandantu grada baš nije naročito žurilo.

U predvorju su bili postavljeni dugi stolovi. Posvuda su se vidjeli razbacani dijelovi prtljage oficira, kuriri su bez prekida ulazili i izlazili.

Ross je zastao pokraj stola za kojim je sjedio mladi poručnik. Rossu se želudac zgrčio od muke kada je ugledao sve te omražene plave uniforme. Prije nije mrzio Jenkije. Počeo ih je mrziti tek nakon Yorktowna, kad su počeli harati opustošena sela...

Mladić je zurio u Rossove grudi, vidio je svijetle mrlje na mjestima gdje su bila njegova odlikovanja i oznake čina.

— Čin? — protisnuo je Jenki.

— I jedinica!

— Poručnik 4. teksaškog pu-

ka.
— Teksas, hm? — zavalio se u stolici. — I vas smo prilično sredili, jel'?

— Da — uzvрати razvučeno Ross.

— Mnogo toga ste prošli?

— Podnošljivo — odgovori Ross. — Kad bi se pred nama pojavili oni golobradi momci iz West Pointa, pucali smo u zrak.

Momak se naglo uspravio. Svijetle oči su mu se zaiskrile.

— Kako to mislite?

— Kao što sam i kazao — potvrdi Ross svojim razvučenim širokim teksaškim naglaskom. Već danima nije progovorio ni riječ. Mržnja ga je izjedala, ali nije želio iskaliti bijes na pogrešnoj osobi.

Oficir sjevernoameričke armije skoči.

– Vi pripadate potučenoj armiji! – zareži. – Ne pristoji vam...

– Wilkinse! – iznenada se začuje blag glas.

– Da, sir! – mladić se odmah odazvao. Ross pogleda preko ramena. Iza njega je stajao visoki oficir u plavoj uniformi. Pukovnik, zaključio Ross. Bio je to čovjek ozbiljna tamnopolica i čupave, guste sijede kose.

– Wilkinse, ovo nije saslušanje! Rat je završen.

– Da, sir.

– Ovo se i vas tiče, mladiću – dodao je zatim blago pukovnik. Njegovom ozbiljnom pogledu nije bilo moguće proturječiti.

Ross polako kimne, ali mu je lice i dalje zadržalo ukočen izraz. Wilkinsu je kazao:

– Hoću li sad dobiti svoje dokumente, ili ću morati slušati još jedno predavanje?

Mladićevo lice se zacrvenjelo. Pružio je Rossu obrazac.

– Oficiri dobivaju plaću za tri mjeseca. Idite tamo preko – rekao je i pokazao prema stražnjem dijelu predvorja.

– Imate priliku da pristupite odredima Sjevernoameričke unije, sir – kazao mu je blagajnik.

Ross pogleda u pravcu ispružene ruke. Na svijetloj ploči bilo je napisano »Regrutacijski ured«. Ross samo odmahne glavom i okrene se.

Nakon tri koraka ponovno se okrenuo i vratio. Ušao je u ured za regrutiranje Sjevernoameričke unije. Vojnici koji su sjedili za stolovima i čekali kandidate očito nisu imali nikakva posla.

– Sir? – jedan se narednik odmah dignuo. – Molim vas,

sjedite. Smijem li vam opisati, kakve...

Ross je i dalje stajao i samo podignuo ruku.

– Tražim nekog – kazao je. – Juliana Roxbyja. Kapetana odreda Louisiane iz...

– Nekadašnjih odreda iz Louisiane. – Narednik se široko osmjehnuo.

– Da, nekadašnjih – ponovio je miroljubivo Ross.

– Žao mi je sir, ali nisam ovlašten da dajem bilo kakve obavijesti...

Ross slegne ramenima.

– Dobro. Da je Roxby kod vas, možda bih i ja pristupio. Ali, kad nećete...

– Oh, čekajte malo, sir! – Narednik otvori neki popis. – Roxby ste kazali, zar ne? – Kažiprstom je prelazio duž kolone prezimena i zatim odmahnuo glavom. – Žao mi je, sir.

– Gdje bih mogao nešto saznati o sudbini drugova? – upita Ross. – Vjerojatno postoji neko mjesto.

– Postoji centralno prihvatilište za nekadašnje pripadnike armije Konfederacije Južnih država, jedna pomoćna organizacija. Ali ne za oficire, bojim se sir.

– A pukovnik Ian McCrudden?

– McCrudden... McCrudden... Ne, sir, ni njega nema ovdje!

Ross kimne i izide iz ureda. Na ulici se raspitao gdje se nalazi centralno prihvatilište za nekadašnje pripadnike armije Konfederacije. Smjestili su ga u bijednu drvenu stračaru na kraju grada. Na oranici pokraj bilo je razapeto nekoliko vojnih šatora s oznakama Sjevernoa-

meričke unije. U tim je šatorima živjelo nekoliko stotina vojnika Južnih država. Gorjele su velike vatre. U kazanima se kuhao grah iz jenkijevskih zaliha.

Ross uđe u kuću. Pod je bio rastrgan kao i većina pregradnih zidova. Na zidovima su bili pričvršćeni mali listići papira s različitim porukama i obavijestima novog komandanta grada.

Ross je neko vrijeme promatrao muškarce koji su živo raspravljali među sobom, dok nije otkrio jedno poznato lice. Narednik Bill Eylers iz 4. teksaškog puka. Div dječjeg lica i hrabrosti psa skitnice.

Ross se osmehne Eylersu i golemi čovjek krene prema Rossu probijajući se kroz gornu lu.

— Sir! — poviče i stavi ruku na čelo. Ross se osmehne i kimne. — Drago mi je da ste uspjeli — progovori Eylers. Njegovo je dobroćudno lice upravo blistalo, ali se iznenada ponovno uozbiljio. — Poručnik Lawrie nije uspio. Jako mi je žao, sir. Vi ste bili tako dobri prijatelji...

— Da — potvrdi Ross. — Znamte li da li je Roxby još u gradu? Eylers stisne oči.

— Kapetan Roxby sir, vidio sam ga posljednji put prije dva dana. Imao je konja, sir. Više ne znam.

— Možete li se malo raspitati? Ostajem do sutra ujutro u gradu.

— Naravno, sir. Sir, je li kapetan... mislim, tražite li ga, jer je...? O, bože moj, tražite li ga zbog poručnika Lawrieja?

— Da! — kratko odgovori Ross. Okrenuo se i naglo otišao.

IV

Ross je proveo noć u jednom od smještaja, koje su Jenkiji uredili za nekadašnje oficire Južnih država. Registrirao je sve pokušaje sjevernjaka da što brže ponovno uspostave normalne odnose.

Mike Ross je potjecao iz Teksasa. Dobrovoljno je stupio u bitku, iako nije imao nikakve veze s problemima Južnih država. Bio je stočar. Proizvođači pamuka sa starog juga držali su se robovlasništva, jer bi im u protivnom bila oduzeta egzistencijalna baza, što se sada i dogodilo. Crnci, njihova jeftina radna snaga, sada su bili slobodni.

Stajao je pred jednom kućom i pušio tanku cigaru. Jenkiji su među svojim redovima imali i Crnce. Samouvjereni momci koji su grubo odbijali sve pokušaje oslobođenih Crnaca da im se približe i steknu njihovo povjerenje. U gradu je bilo nekoliko stotina takvih Crnaca. Napola izgladnjele horde u prnjama, koje su se gurale oko mjesta gdje su se Jenkiji hranili.

Konačno samo slegne ramenima i vrati se u kuću. Osim njega tu su bila samo još četvorica drugih, bivših oficira. Većina ih je otputovala što je brže mogla natrag na velike plantaže kojima su nekad upravljali. Zatim sjede pokraj jednog vitkog tamnokosog muškarca, blijeda i upala lica. Bio mu je poznat, ali mu se više nije mogao sjetiti imena.

— Ja sam Mike Ross — prijazno započne razgovor.

Tamnokosi gotovo da nije ni podigao pogled. Samo je lagano

kimnuo i dalje nastavio gledati svoje ruke. U maloj prostoriji zavladała je tišina. Ostala trojica, dva poručnika i jedan kapetan, nijemo su ih promatrali.

Kapetan prekinu šutnju.

— Vi ste, dakle, Ross...

Ross je ukočeno zurio u nje ga.

— Da, to sam ja. Treba li ta vaša konstatacija nešto značiti?

— Bolje bi bilo da ste se vi, Teksašani, borili na strani Jenkija — nastavi kapetan neprijateljski.

Ross osjeti kako ga počinje obuzimati bijes.

— Da — potvrdi razvučeno.

— Vašeg su prijatelja još pravovremeno dohvatili — bockao je kapetan.

Ross ustane. Pokretima koji su se doimali polagano, kliznu prema kapetanu, ali je on bio nevjerojatno brz. Kapetanova ruka poleti prema crnoj revolverskoj navlaci na boku, ali je bila prazna.

Ross ga zgrabi. Divljim zamahom digne ga u vis. Muškarac je imao gustu smeđu kosu, koja mu je u mekim kovrčama padala preko ušiju. Ross mu se zagledao u oči. Srce mu je snažno udaralo.

Kapetan zabi Rossu pesnicu u želudac i netko od promatrača poviče:

— Daj mu, pokaži mu!

Ross odgurne kapetana od sebe. Mušarac zatetura i leđima udari o zid. Ross krene prema njemu. Njegove su pesnice bile koščate i teške. Desnicom pogodi kapetana u bradu, ali je i sam primio nekoliko udaraca pa se morao povući.

Oficiri skočiše na noge. Navijali su za kapetana.

— Pokaži mu, Porteous! Hajde, pokaži mu!

Dakle, taj čovjek se zvao Porteous. Ross je to ime već čuo. Prastara obitelj iz Atlante, Georgia. Junak bitke oko Atlante. Bitke u kojoj je njegova obitelj stradala.

Porteous skoči. Ross ispruži pesnicu. Porteous se sruši na daske. Ponovno se digne. Sada je postao pažljiv. Šuljao se oko Rossa neprestano štiteći rukama lice. Tamnim je očima promatrao Rossa. Kroz stisnute usne procijedi:

— Vi, Teksašani, izdali ste jug...

Ross zamahne u tom trenutku. Porteous više nije uspio izmaći. Rossova mu je pesnica ozlijedila nos.

— Nije htio drugačije — reče gorko.

Porteous je stajao oslonjen o zid. Rukama je pokrio lice. Ispod prstiju tekla mu je krv. Dvojica njegovih drugova priskočila su u pomoć.

Svi su neprijateljski zurihi u Rossa. Stajao je spuštenih ruku, osjećajući mržnju tih ljudi. Pomislio je kako su donedavno bili na istoj strani.

— Idite Jenkijima — obratio mu se tamnokosi poručnik. — Oni se, čini se, drugačije vladaju prema pljačkašima.

Rossov se bijes stišao, ostala je samo još gorčina. Skinuo je jedan od pokrivača koji su bili naslagani pokraj vrata i popeo se uskim stepenicama na kat.

V

Drugog jutra, narednik Bill Eyler stajao je već pred vratima, kad je Ross sišao.

– Dobro jutro, sir – pozdravio ga je. Ross se nasmiješi. Eylersova uniforma izgledala je čisto, ponovno je prišio dugmad, a tkaninu dobro iščetkao. Čizme su se sijale, sive hlače bile izglačane, Ross pogleda sebe. Svojom uniformom zacijelo nije mogao ostaviti dobar dojam. Još danas će je skinuti, ako u Bristolu bude mogao kupiti civilno odijelo.

– Dobro jutro, Eylers – uzvрати mu pozdrav i siđe niz posljednje stepenice. Teško natovarena jenkijevska kola kotrljala su se niz glavnu ulicu. Natovarili su građevno drvo i burad, čak i željezničke tračnice i stupove za postavljanje telegrafskog voda.

– Ne gube vrijeme, sir – obrati mu se Eylers s prizvukom divljenja u glasu. Pratio je Rossovo pogled.

– Da – potvrdi Ross. – Zna li gdje se ovdje može dobiti nešto za jelo?

– Naravno, sir! Jenkiji...

– Nisam mislio na njih. – Ross se osmijehne i tako ublaži svoju grubu reakciju.

– Ah, razumijem, sir. Postoji ovdje i jedan Francuz. Dodite.

– Eylers povede Rossa preko glavne ulice i zatim kroz male uske prolaze, do rijeke.

Francuzov restoran bio je zatvoren. Eylers se samo osmijehnuo. Pesnicom je počeo udarati o dovratnik, dok se vrata nisu otvorila i provirio jedan niski mušarac.

– Što znači ova buka? – zaurlao je. Bio je u plavim hlačama i prilično prljavoj bijeloj košulji.

– Poručnik i ja bismo doručkovali kod tebe – kazao je Ey-

lers. – Pusti nas unutra. Ili ćemo doći večeras...

– Ne, ne! Evo, već otvaram! Molim vas, nemojte dolaziti večeras!

Francuz ih pusti unutra. U polumračnoj prostoriji kao da ni jedan komad namještaja više nije bio čitav. Drveni je bar bio potpuno razmrskan, na podu su ležali razbacani ostaci stolica i stolova. Eylers izvuče iz gomile otpada jedan stol koji je još imao sve noge i postavi ga pred klupu što je bila prikovana za zid i tako ostala cijela.

– Sinoć smo ovdje pričali o Jenkijima – dobroćudno je izvijestio Eylers. – Zar ne, Louis?

– Ja se ne zovem Louis, nego Francois Villedary? Upamtite to već jednom – reče i nestane iza zastora.

– Već će nam nešto spremiti. Pravi je umjetnik – reče Bill uz osmijeh.

– Jeste li uspjeli nešto saznati? – upita Ross osmjehnuvši se.

– Pronašao sam kapetana Roxbyja, sir – ponosno izjavi Eylers. – Ispraznili smo četiri boce crvena vina. Brrrr! – Stresao se. – Ovdje smo sjedili. – Pokaže rukom prema gomili namještaja. – Da, sir, Roxby više nije u gradu.

– Potječe iz Louisiane. Zacijelo se želi vratiti natrag obitelji i svom posjedu.

Eylers nijemo zatrese glavom.

– Ne, sir. Njegova je obitelj posjedovala plantažu pokraj Baton Rougea na Missisipiju. Baton Rouge je potpuno uništen. Njegov je otac poginuo u opsadi Vicksburga. A majka mu je umrla godinu dana kasnije.

Bio je zaručen s plemenitom francuskom gospodicom iz New Orleansa. Kad je izbio rat, cijela se obitelj ukrcala na prvi brod i vratila u Evropu. Uspjeli su se izvući još prije blokade.

Francuz im donese kavu, svjež kruh, maslac i pržena jaja.

— Više ne mogu gospodi ponuditi — ispričao se. — Pećnica nije sasvim u redu. — Bacio je prijekoran pogled Eylersu i povukao se.

— Roxby je od svoje plaće kupio staru vojničku ragu i napustio grad. Otišao je na sjever, tako se priča. Njegov narednik međutim smatra, da je otišao na Zapad. Olkahola, Kansas. Ali prvo u Vicksburg.

— Vicksburg?

— Na očev grob, sir.

— Koliko stoji konj? — upita zatim.

— Jenkiji prodaju svoje rage za sto pedeset dolara. — Prezirno odmahne glavom. — A ne vrijede više ni za kazan.

Ross se nasmiješi. Nije imao sto pedeset dolara.

Eylers pogodi njegove misli.

— Ukrcajte se na riječni brod. Na sjeveru konji slobodno trče naokolo.

— Hvala vam, Eylers — srdačno odgovori Ross. — Što ćete vi?

— Vraćam se u Teksas, sir. A kamo bih? Djevojke čekaju. A i zemlja.

— Pozdravite ih...

— I vi ćete se vratiti, sir.

— Sigurno. Jedanput... Što je s McCruddenom?

— On je odmah odmaglio. A ako mene pitate, mislim da mu je bilo to bilo pametno, sir.

— Kamo?

Eylers slegne ramenima. —

Prije rata je bio poručnik u Fort Smithu.

— Je li imao obitelj?

— Ne vjerujem, sir. Mislite da on zna kamo je Roxby otišao?

— Ne znam. Ali su njih dvojica bili veliki prijatelji, zar ne?

Ross je u mislima vidio ta dva oficira. McCruddena s onim čudnim oporim osmijehom u mrkim očima i ruku koju je prijateljski položio kapetanu na rame, nakon što je Lawrie pao u prašinu...

Ustao je i bacio četvrt dolara na stol.

— Sir, molim vas! — Eylersovo je široko lice izgledalo nesretno. Vratio je Rossu novčić.

— Hvala — reče Ross i spremi novac. — Sretno, naredniče.

— Vidjet ćemo se u Teksasu!

Ross kimne izlazeći, ali se više nije okretao. Do Teksasa je bio dug put.

VI

Utjerali su stado u korale dolje uz rijeku. Četiri tisuće goveda pasmine longhorn. Kad se golem oblak prašine malo slegnuo, Ross je uspio raspoznati dijelove grada.

Nekoliko desetaka drvenih kuća, jedna široka ulica, konji, goveda, saluni. Njegovi su ljudi urlali, bacili se na konje i odjahali u grad.

Ross preda dokumente agentu, uzme goničke nadnice i kratko dotakne šešir u znak pozdrava.

— Samo trenutak, Ross — obratio mu se agent. — Zašto ne otjerate stado dalje. Na sjever? U Omahu ili bar do Troya. Tamo me čekaju pouzdani momci.

— Ne, sir — Ross zatrese glavom.

— Ali čovječe, uvijek samo od Wichite do Abilena, uvijek samo Abilenski put! Kako dugo to već radite?

— Mislite Abilenski put? — Ross se nasmije. — Tek nekoliko mjeseci.

— Ali ja vas poznam već dvije godine.

— Da — zamišljeno reče Ross — već dvije godine...

— Zar još tražite onog čovjeka? Kako se samo zvao?

— Roxby. Julian Roxby.

— I još niste ništa čuli o njemu?

Ross zatrese glavom. Zatim se okrene, ostavi agenta, uzjaše i krene za svojim ljudima koji su se zabavljali u salunu »Alhambra«.

Korali su bili puni goveda. Osim njegove, u gradu je bilo bar još šest momčadi. Ross odlučio da im još ne isplati nadnice. Bilo je rano prijepodne. Ako momci ne budu pazili, mogli bi još prije večeri potrošiti sve teško zaradene dolare.

Privezao je konja ispred saluna i krenu prema brijačnici.

Brijač je bio malen i debeo. Glasno se nasmijao kad je vidio Rossa.

— Ross! — poviče. — Ponovno u gradu? Dodite, voda je već vruća!

Jednu je mušteriju već nasa-punana lica ostavio da čeka i odveo Rossa u stražnji dio zgrade. Pokazao je golemo drveno korito u sredini prostorije. Na zidanom ognjištu bilo je poslaga-no nekoliko kazana s vrućom vodom.

— Poslužite se, prijatelju!

Ross se svukao i zatim u ko-

rito ulio vrelu vodu, a zatim dodao hladne. Brijač se povukao.

Ross uđe u korito. Glavu je naslonio na rub i zatvorio oči. Toplina mu je bila ugodna nakon ubitačna jahanja. Vrijeme je u toku prvih četrdeset milja bilo loše i imao je pune ruke posla da se izvuku bez većih gubitaka.

Trgnuo se iznenada jer se zastor pomakao. Na ulazu su stajala tri muškarca.

Ross kradom pogleda na svoje stvari. Opasač s revolverom ležao je na stolici i mogao bi ga dohvatiti da se malo nagne preko ruba korita. Ali je odustao od toga. Nije mogao zamisliti da će mu zatrebati oružje.

Jedan od muškaraca, mršav momak, svijetle kose što mu je u gustim čupercima izvirivala ispod šešira, korakne naprijed. Imao je duge majmunske ruke i krive noge, a na bedru mu se njihao teški, blistavi kolt.

Momak s njegove lijeve strane imao je razbijen nos, unakažena usta i obraze pune ožiljaka. Svoju je slamnatu kosu češljao na lijevu stranu, ali je Ross svejedno mogao raspoznati da mu nedostaje lijevo uho.

Treći se činio najgori. Preko lubanje žuta koža, a oči su se žarile poput žeravica. Tanke usne kao da su bile prekratke i nisu do kraja pokrivale duge žute zube, pa se činilo da se taj momak vječno smješka.

Iznenada je osjetio da će biti gužve, a kad se još sjetio novca u džepu, sasvim se uznemirio.

— Hoćete li se i vi kupati? — upita ih. Malo se okrenuo da bi se mogao baciti na svoj opasač s revolverom.

Onaj s majmunskim rukama skoči. Ispružio je ruke i njegovi savijeni prsti udariše o Rossove grudi. Ross pokuša iskočiti, ali izgubi ravnotežu i padne u vodu. Ruke trojice momaka ležale su na oružju. Ross je sve to gledao kao kroz gusti veo, jer su mu oči bile pune sapunice. Oni još čekaju samo naređenje.

Naglim trzajem ruku poprskao je vodom i sapunicom njihova lica.

Onaj nalik na mrtvaca jezivo zaurla. Ross se baci u stranu. Lupeži su već izvukli revolvere iz korica. Prije no što se korito prevrnulo, Ross je uspio zgrabiti opasač. Prevalivši stolicu na kojoj su stajale njegove stvari, ispružio se po drvenom podu, na kome se prašina miješala s vodom.

Snažnim trzajem naglo je zavitlao opasačem oko sebe. Teška kopča pogodila je momka s jednim uhom i bacila ga na onog najgoreg.

Taj je ponovno urliknuo kad je Ross skočio na noge. Voda je dignuo kolt. Lice mu je bilo mokro, a šešir pao na pod. Ross zgrabi opasač još čvršće. Koža fijukne, udari o podlakticu i odbaci je u vis.

Ross ponovno zamahne. Onaj s majmunskim rukama skloni glavu u stranu, ali ga Ross ipak pogodi. Siloviti ga udarac odbaci do zastora za koji se grčevito prihvati. Zastor se pod njegovom težinom pocijepao. Majmunoruki se sruši na pod, a zastor ga prekri.

Čovjek na brijačkoj stolici širom otvori oči ugledavši Rossa gola, a debeli brijač stade dahitati. Lice mu je bilo blijedo i obliveno sitnim kapima znoja.

Ross je ocijenio da su momci očito ušli na silu, ali sad nije imao vremena da se brine o njemu.

Jednouhi i mrtvačka lubanja čvrsto su držali oružje u rukama. Ross se kretao nevjerovatnom brzinom. Prvog je snažno udario u noge, tako da je izgubio ravnotežu, a drugom zabio pesnicu u želudac. Jednouhi pade, a mrtvačka lubanja se zgrči. Ross potegne kolt iz korica te drškom udari napadača pred sobom po podlaktici.

Čuo se bolan jauk. Dugi suhi prsti se otvoriše i revolver padne na pod. Ross ga golom nogom odgurne.

Zatim zgrabi vodu i digne ga u vis. On se još borio sa zastorom. Ross ga jedanput zavrti, zatim ga potpuno omota u zastor i zgrabivši ga oko kukova odbaci na masivnu peć.

Odmah skoči za njim. Pesnicama stade bubnjati po tom zamotuljku, dok ga napokon snažnim udarcem nije oborio na pod. Zatim se naglo okrene.

Ostala dvojica dignuše ruke u vis, ugledavši kolt u Rossovoj šaci.

— A što sad? — upita Ross. — Što hoćete? — Glas mu je bio topao poput glečera.

— Mi smo se htjeli okupati...

Rossu nije padalo na pamet da se odjene. Uspravio je korito i pokazao na kazane na ognjištu.

— Napunite — naredi.

— Lice s razbijenim nosom se izobličilo. Ross se odmakne malo u stranu i mahne revolverom. Momak iskesi zube dok se pažljivo provlačio pokraj Rossa i skidao kazan s ognjišta. Vrelu je vodu ulio u korito. Ross zatim

pogledom dozva drugog momka i pokaže mu kazane s hladnom vodom. Momak razvuče usta poput bijesna konja, ali ipak poslušna. Zatim ih natjera da napune korito do vrha. Voda u koritu bila je vrela, jako vrela.

Polako vrati kolt u korice.

Onaj poput mrtvaca stajao mu je nadohvat. Ross naglo ispruži ruke. Zgrabivši lupeža oko kukova, digne ga i zavitla u vodu.

Bandit zaurla. Ross zatim baci i drugog preko njega. Voda se prelila preko ruba korita i poprskala onesviještenog vodu.

Ross se hitro odjene, opaše, pokupi sve oružje i iziđe. Revolvere je stavio na brijački stol.

— Možeš ih vratiti onim džentlmenima kad završe kupanje — reče brijaču.

Brijač je drhtao.

— Ross! Što sam mogao učiniti?

— Sve je u redu, Mac — odgovori Ross. Baci pola dolara na stol i iziđe na ulicu. Zaboravio je da se htio obrijati.

Ross otvori vrata »Alhambre«. Momci iz njegove goničke ekipe glasno počеше klicati.

— Živio naš vođa! — poviče mladi Burt Davis.

— Hura! — netko pruži Rossu čašu. Ross je prihvati i prinese ustima.

— Pravi je derikoža — glasno reče Rollins. Rollins je bio najstariji u ekipi, krivonogi, sjedokosi veteran u tom poslu, žilav poput kože na sedlu. Ross se nasmiješi. — Ali — nastavi Rollins — da nismo imali njega, izgubili bismo najmanje tri stotine grla.

Momci glasno potvrde njego-

ve riječi. Ross zabaci glavu i iskapi bourbon.

Pri tom mu se pogled zaustavi na zrcalu što je visilo koso iznad bara. Piće je gorjelo u njegovu grlu, ali se nije obazirao na to. Vidio je samo mračan pogled uperen prema njemu.

Ian McCruddenove oči.

VII

Ross lagano spusti čašu, polako se okrene i ukočenih nogu krene kroz salu prema stolu za kojim su sjedila četiri muškarca. McCrudden je sad skrenuo pogled. Govorio je sa svojim ljudima i podigao pogled tek kad se Ross zaustavio pokraj njega.

Ross je gledao mršavo lice, koje se nije nimalo izmijenilo, osim što je oko usta imao oštre bore. McCruddenove uske ali snažne pesnice mirno su ležale na stolu. Bio je odjeven u plameno crvenu, pamučnu košulju, kožni prsluk, plave hlače i elegantne crne čizme s meksičanskim mamuzama. Pokraj stolice na podu ležao je šešir široka oboda.

— Što želite? — upita McCrudden.

— Zar me više ne poznajete? — upita Ross.

— Zar bih vas trebao poznavati? Ne mogu se sjetiti. — McCrudden se jedva primjetno osmijehne.

— Mike Ross.

McCrudden samo zatrese glavom.

— Poručnik Mike Ross iz 4. teksaškog puka.

— Ah, da, sad se sjećam. Bristol, Louisiana. Travanj 65, zar ne? — Sad se široko osmijevao. — Sjedite s nama. Momci, pomaknite se malo!

Ross je nekoliko trenutaka oklijevao, ali tada ipak sjedne.

— Ovo su moji ljudi. Najbolji goniči između Teksasa i Nebraska. Tri tisuće grla moramo odvesti u Omahu. Irci koji grade željezničku prugu su nezasićeni.

— Nasmije se i svi mu se pridruže. — Nagrade su mnogo veće ako se tjera na sjever. Vi tjerate također, zar ne?

Ross kimne.

— Bili su onda teški dani — ozbiljno nastavi McCrudden. Bilo je tu i nešto s nekim vašim prijateljem. Kako se ono zvao?

— Ray Lawrie. Strijeljan je na dan kapitulacije.

— Ah, da, točno. Glupa situacija. Tako kratko prije kraja, a zapravo...

— Što zapravo?

— Da je bilo po mom... Nije učinio ništa...

Ross čvrsto stisnu vilice, tako da su mu mišići na obrazima lagano zatitrali. Konačno tiho progovori:

— Vi ste bili predsjednik ratnog suda.

McCrudden namrgodeno kimne.

— Tužilac je bio vrlo oštar...

— Roxby?

— Točno, kapetan Roxby...

— Ali vi ste bili predsjednik. I osudi...

— Nije bila jednoglasna, Ross! — McCrudden položi ruku Rossu na rame. — Bilo je to užasno vrijeme. Zaboravite ga.

— Znate li gdje je Roxby sada?

McCrudden je zurio u Rossa:

— Zašto vas to zanima?

— Moram saznati što se zapravo dogodilo. Roxby to zna. On nas je uhapsio...

— Točno, i vi ste sudjelovali.

— McCrudden se zavalio na stolicu. — Vaši su motivi bili vrlo časnici, to sam još onda kazao.

Rossu su se osušila usta. Časni, gorko je razmišljao. On je iz skladišta izvukao posljednje vreće graha i brašna, a Lawrie ih je htio odnijeti bjeguncima koji su u užasnim okolnostima jedva životarili u logoru pokraj Colfaxes, u močvarama na obali Red River. Izgladnjela djeca, mršave žene iz ruševina razorena i opljačkana grada, slabi i izloženi zarazama.

— Gdje je Roxby?

— Čuo sam za njega prije pola godine. Navodno ima farmu na Beaver Creeku. Zakon o osnivanju domaćinstava... — McCrudden razvuče lice u prezirnu grimasu. — Taj zakon... Ako izdrži pet godina, zemlja će mu pripasti. Pah! Sto šezdeset jutara zemlje! Nekoć smo imali deset tisuća!

— Koje ste izgubili — primijeti Ross.

McCrudden problijedi i uske ruke stisne u pesnice.

— Nismo mi željeli rat! — vatreno izjavi.

— To mogu zamisliti — Ross odmakne stolicu i ustane. Goniči su ih napeto promatrali.

Ross nije htio izazvati gužvu. Postigao je što je želio. Roxbyjev trag je izgubio nakon što je u Vicksburgu konačno otkrio mali bijedni humak pod kojim je ležao William S. Roxby, Julianov otac. Cvijeće koje je Julian ostavio na grobu, već je uvelo.

Poslije je tražio McCruddena. McCrudden je možda nešto znao, tako se bar Ross nadao. Čuo je da je McCrudden prvo radio kao prijevoznik, zatim kao kočijaš na poštanskim kočijama.

jama, a nakon toga kao gonič u Teksasu. Zato je Ross i postao vođa goniča stoke na Abilenskom putu. Sva su goveda iz Teksasa tjerana na sjever. Jednom je morao sresti i McCruddena.

McCrudden ustane. Ross je bio za desetak centimetara viši od nekadašnjeg pukovnika. McCrudden je gledao kraj nje ga prema momcima za barom. Rossovi su se ljudi glasno zabavljali, ali je Ross znao da su osjećali opasnost. Mogao se osloniti na njih.

McCruddenovi goniči također su odmakli svoje stolice a ruke držali pod stolom.

— Izazivate, Ross — tiho progovori McCrudden. Glas mu je zvučao poput čelika. — Odlazite odavde!

Ross osjeti kako mu krv nadi-re u lice.

McCrudden isturi bradu i zlobno se nasmiješi.

— No, što je? Sad biste rado pucali, zar ne? Zašto? Zato što sam kazao istinu? Proganjate utvaru, Ross. Vaš je prijatelj bio pljačkaš. S tom činjenicom se morate pomiriti!

Rossova pesnica poleti u vis. McCrudden je bio vrlo brz. Ross nije gotovo ni vidio kako mu je glava izbjegla udarac. Rossova pesnica zamahnu preko McCruddenova ramena u prazno. Naleti na pukovnika koji ga odmah zgrabi, okrene i ledima gurne na stol.

McCruddenovi goniči skočiše na noge. I momci iz Rossove ekipe također su ostavili čaše.

Ross je bio zaprepašten vidjevši veliku mržnju u McCruddenovim očima. Posljednjih mjeseci čuo je ponešto o njemu.

Znao je, na primjer, da je McCrudden kupovao stada koja je gonio na sjever, i da nije tjerao za druge. McCrudden se morao nekako obogatiti. Stado longhorna je predstavljalo priličnu vrijednost, a rizik je bio velik — gubici zbog zime, indijanskih napada i krađe stoke.

Ross privuče nogu i istovremeno šćepa McCruddenovu ruku koja mu je stiskala vrat. Us pio je dohvatiti jedan prst i svinuti ga unatrag.

McCrudden je stenjao, teško disao i stisak je popustio. Ross ga odgurne od sebe i odmah se baci za njim. McCrudden je stalno izmicao, ne ispuštajući Rossa iz vida. Ross shvati da ima posla sa spretnim i vrlo opasnim protivnikom. McCrudden nije bio običan borac. Kad se borio, bio je spreman da usmrti protivnika.

Ross se posluži trikom da iskuša McCruddenove reakcije. Nekadašnji pukovnik bio je brz poput zvečarke. Ross ga obasu serijom brzih udaraca, koje je ovaj primio ne trošeći previše snage da uzvрати udarce. McCrudden je čekao šansu.

Podigao je nogu. Ross se upravo unio u ubitačan udarac, koncentrirajući se potpuno na McCruddenovu usku glavu.

Vrh čizme zabio mu se u želudac i Ross se zgrči od bola. Vidio je vrh čizme kako se ponovno diže s poda. Ovog puta će me pogoditi u vrat, pomisli.

Baci se u stranu, udari o stolicu koja pod njim odleti i sruši se licem prema podu.

U zubima osjeti okus piljevine i začuje zloban smijeh McCruddenovih ljudi.

Mučan osjećaj u želucu polako je nestajao. Uspravi se na noge. McCrudden je stajao pred njim. I dalje se zlobno smješкао.

— Sad je dovoljno, Ross.

— Vi to određujete? — upita Ross i zamahne ljevicom u želudac, desnicom u bradu.

McCruddenova glava poleti unatrag, od siline udarca izgubi ravnotežu i teturajući natraške padne u ruke svojih ljudi.

— Sad možemo prestati, McCruddene — reče Ross.

McCrudden je buljio u njega staklastim pogledom. Nevoljko se odmakne od svojih ljudi. Malo je teturao ali se održao na nogama. Taj je čovjek žilav, nevjerojatno žilav i otporan, ustanovi Ross.

McCrudden kimne.

— Da, pustimo to sad, Ross. — Gornja mu je usna krvarila, lice bilo blijedo, pogled mračan.

Ross se polako okrene. Njegovi ga ljudi primiše u sredinu. Ross je s njima ostao u društvu do iza ponoći. Kad su zajedno krenuli u hotel bio je malo pijan. Sjene prošlosti ponovno su ga zaokupile.

Ne. On je bio taj koji je jurio za sjenama prošlosti.

Te noći nije dobro spavao.

VIII

Nakon zajedničkog doručka Ross isplati svoje momke.

— Moj me put vodi dalje — rekao je s prizvukom tuge u glasu. Bili su dobra momčad i dobro su zarađivali. Za dvije godine mogli su kupiti ranč, on i njegovi ljudi. Mnogi od njih su o tome sanjari, razmišljao je Ross. Ali on nije mogao drugačije postupati. Ray Lawrie i on kovali su planove za budućnost,

za mir. Ray je uvijek pričao o plodnoj dolini sjeverno od Fort Wortha. Tamo je sestrama htio podići ranč, a Ross je trebao poći s njima.

Osjeti Rollinsov pogled. Sijeda kosa na četvrtastoj glavi veterana bila je čupava kao i uvijek.

— Ross — započe Rollins — ideš na pakleni put...

Ross uzvratu ispitivački pogled. Svojim ljudima nije ništa ispričao o namjerama, ali ponešto su sami doznali. Napokon, on se uz svaku logorsku vatru raspitivao za McCruddena.

— Onaj događaj jučer kod brijača — nastavi Rollins — mogao je loše završiti.

— Da — potvrdi Ross olako. — U tom bih vam slučaju ostao dužan zaradu s ovog puta.

Rollins je i dalje bio ozbiljan.

— Oni su lupeži uzvitlali prokleta mnogo prašine za tih nekoliko dolara. Što su zapravo htjeli od tebe?

— Novac. U džepu sam nosio našu zaradu.

Budi pažljiv, Ross. McCrudden je još sinoć poslao jahača.

— Rollins ustane. — Sretno, poručniče.

Ross ga pogleda ispod spuštenih vjeđa.

— Hvala — polako reče. — Dobro ste obaviješteni...

— O tebi se govori uz logorske vatre. Znali smo za tebe i tvoju priču od samog početka. Ako ti bude trebala pomoć...

Rollins i ostali šutke stisnuše Rossu ruku i on ode u predvorje, gdje mu je bio zavežljaj. U glavi su se rojila pitanja i sumnje.

IX

Ross je preko Wichite, Medicine, Lodgea i Colwatera jahao prema Englewoodu. Za taj put mu je trebalo gotovo dva tjedna. Izbjegavao je rančeve i bijedne kolibe doseljenika na jugu Kanzasa, pa čak i logore gonika stoke koji su dolazili iz Teksasa.

U Englewoodu je odsjeo u hotelu. Bio je to prvi krevet nakon Abilenea. Sljedećeg jutra htio je prijeći Cimarron River. Na drugoj se obali nalazila Oklahoma. A samo pedesetak kilometara južnije Teksas.

Osjeti kako ga nešto probada u grudima. Od rata još nije bio tako blizu svojoj domovini.

Okupavši se, brižno se obukao i sišao niz stepenice u malo predvorje. U blagovaonici su već bile upaljene svjetiljke iako je vani još bilo svjetlo. Čelavi službenik upita Rossa želi li večerati, ali Ross samo zatrese glavom.

Izišao je na široku ulicu, ali se zadržao pred ulazom u hotel. Teška kola urezala su duboke brazde u blato na ulici, a dašćane staze pred kućama nisu bile široke. Ipak je Englewood imao sve karakteristike bogata grada s budućnošću. Postojala je banka, udruženje stočara, stočarski agenti i mjesni ured Savezne vlade. Ross ugleda pet muškaraca s blistavim zvijezdama na košuljama kako ulaze i izlaze iz šerifova ureda. Oklahoma u to vrijeme još nije pripadala Uniji. S one strane granice postojalo je više gradova koji su bili u rukama bandita. Ti su odmetnici često prelazili granicu i dolazili u Kansas, da pljačkaju i ubijaju.

Ross je već čuo o tim bandama. Bili su to isti lupeži, koji su opustošili široke predjele Teksasa, dok su muškarci bili u ratu. Vlasti u gradovima blizu granice poput Englewooda, Liberala ili Kiove vodile su ogorčenu borbu protiv tih bandi.

Ross pripali dugu tanku cigaru i konačno prijede ulicu. Cilj mu je bio Palace, golema drvena baraka, širom otvorenih vrata iz kojih je dopirala primamljiva glazba.

Unutrašnjost je nalikovala štali. Utaban zemljani pod, neobrađene grede i šank od dasaka. Usred prostorije stajao je stari klavir, ispućala drveta i prepun rupa od mnogobrojnih pogodaka. Neki se momak u crnom odijelu trudio da instrumentu izmami ljupke zvukove. Pijanist je imao žutu kosu i dugo lice. Ross ga je neko vrijeme slušao, a onda je na šanku naručio čašu viskija.

Lokal je bio pun i sve je više muškaraca ulazilo. Promatrali su stranca, ispitivali ga pogledima i ne našavši zamjerke njegovu izgledu, ponovno se posvetili piću. Netko je šaptao s jednim od trojice barmena, na što ovaj pride Rossu, napuni mu čašu i reče:

— Od onog džentlmena tamo prijeko.

Ross podigne čašu i nazdravi neznancu, prijazna okrugla lica, guste tamnoplave kose i snažnih širokih šaka. Bio je odjeven poput građanina — prugaste hlače, prsluk od brokata i crni kaput. Odmaknuo se od šanka i prišao Rossu.

Njegove su sitne oči blistale od prikrivene radosti.

— Ne poznate me više, poruč-

niče – vedro progovori. – Ili, mister, kako se sada kaže. Naša slavna armija više ne postoji.

Ross napola zatvori oči i polako odmahne glavom.

Stranac se osmijehne.

– Zovem se Oliver Fortune i služio sam u trupama iz Louisiane. Narednik Eyler je govorio sa mnom nakon... nakon kapitulacije. Postavio mi je mnoga pitanja...

Ross se ukočeno nasmiješi.

– Što radi Roxby? – zatim upita.

Muškarac s pomalo čudnim imenom Oliver Fortune slegne ramenima.

– Ne znam, mister Ross. Nikad više nisam ništa čuo o njemu.

Fortune iskapi čašu i stavi je na šank. Ross ponovno napuni čaše.

– Mislite da je Roxby kriv...

Rossov se izraz lica ukočio.

– Što vi o tom znate?

– Ništa, mister. Baš ništa. Oficiri su o tom odlučivali. Kapetan je bio jako nesretan. To je sve što znam.

– Nesretan? Zbog čega?

– Ne znam. On je tako malo govorio. Mnogo je toga prošao, njegova obitelj, znate.

Ross samo kimne.

– Čime se bavite? – upita, da promijeni temu razgovora.

– Oh, ja trgujem drvom. Unosan posao. Grade se kuće, rudnici, koralj. Cijeli kraj upravo cvjeta.

– Kad ne bi bilo bandita – reče Ross.

– Da, da, ali to vam je priča za sebe. Ima ovdje mnogo onih koji nisu baš nesretni zbog bandita. Ima jeftinog mesa i svega što samo poželjeti mogu.

– Trguju ukradenom robom?

– Točno, ali o tome nitko ne govori rado. Zar vi nikad ništa niste čuli o kapetanu?

Ross zatrese glavom, ali se zatim ipak predomisli. McCruden mu je rekao da Roxby ima farmu pokraj Beaver Creeka, koju je stekao prema zakonu osnivanja domaćinstava. Ali taj zakon nije važio u Oklahomi, jer ta zemlja nije pripadala Uniji. Prema tome, Roxby je morao živjeti dalje na Zapadu, u New Mexiku, a ne na teritoriju Oklahoma.

– Beaver Creek – reče Ross zato. – Čuo sam da tamo obrađuje zemlju.

– U Oklahomi? – Oliver Fortune širom otvori svoje oči. – Da, ja nikad o njemu nisam čuo.

– Rekao bih New Mexico – nastavi Ross.

Fortune se nasmiješi.

– Tako daleko ne sežu ni moje veze, mister Ross. A kamo ćete vi? Natrag u Teksas?

Ross slegne ramenima.

– Vidjet ću.

Fortune naruči još jedno piće. Razgovor je polako zamirao. Oliver Fortune pogledom preleti po dvorani, ispriča se i ode. Ross nije ni primijetio da je otišao, tako da mu je promaklo i kad je trgovac drvetom progovorio nekoliko riječi sa čovjekom koji je stajao sam na drugom kraju šanka. Taj je muškarac imao mršavo ispijeno lice, duboko usađenih očiju i čupave sive brade. Izišao je iz saluna, a Fortune se ponovno pridružio skupini poslovnih ljudi.

Ross osjeti djelovanje alkohola i odluči da nešto pojede.

Upravo se okrenuo s namjerom da izide iz saluna, kad se na vratima pojave dva muškarca. Jedan od njih je bio onaj čovjek sa sivom bradom, a drugi pomoćnik šerifa. Bradati pokaže na Rossa.

Šerifov pomoćnik izvuče revolver i uperi ga u Rossa.

— Trenutak samo, mister. — Glas čuvara zakona zvučao je promuklo. Razgovori oko Rossa utihnuše.

Ross podigne ruke.

— Što ovo znači? — upita nevoljko.

— Okrenite se! — naredi mu šerifov pomoćnik.

Rossovo se lice oblilo crvenilom, dok se polako okretao. Pogledao je u Fortunea, koji je ukočeno zurio u njega. Osjeti kako mu izvlače težak kolt iz navlake, zatim ga netko čvrsto uhvati za rame.

— Dodite s nama, mister.

Odveli su ga u šerifov ured. Kuća je bila sagrađena od teških balvana s debelim hrastovim vratima. Unutrašnjost je bila vrlo prostrana. Cijeli je stražnji dio bio odijeljen željeznim šipkama od glavne prostorije i podijeljen u šest ćelija. Tri su ćelije bile popunjene. Rossa su strpali u četvrtu.

Ross uhvati šipke.

— Prokletstvo! Što znači ova predstava? — ljutito upita.

— Možete pričekati, ili?

Šerif se nagne nad Rossa. Bio je to težak muškarac, psećeg pogleda i isturena želuca. Svoj debeli palac zabio je za opasač i ljuljao se na vršcima prstiju.

— Podnijeta nam je prijava protiv vas. — Malo se odmakne u stranu i Ross ponovno ugleda muškarca mršava lica i kozje

brade. — Sjećate li se ovog džentlmena? — upita ga šerif.

— Ne, do đavola — uzvрати Ross. — Danas sam ga vidio prvi put u životu!

— Dale Foster je vlasnik ranča Circle-F, sjeverno od ceste prema Ashlandu. Prije sedam mjeseci banditi su napali njegov ranč, ubili mu ženu Fannie i ukrali stoku. Foster je spreman zakleti se da ste i vi sudjelovali u prepadu. — Šerif ga iznenada pogleda. — Što vi kažete na to?

— Vi ste ludi! — poviče Ross potpuno izvan sebe. — Prije sedam mjeseci bio sam... — Ross umukne. Gdje je bio prije sedam mjeseci? Na putu Wichita-Abilene? Ne, onda se kretao na relaciji Little Rock, Arkansas i Maud City, Missouri. — Do đavola, onda sam bio u Missouriju!

— Ha, ha! — nasmije se Foster. — Missouri! Bili ste član one bande ubojica, koja je ubila moju ženu!

— A gdje ste vi bili? — upita Ross hladno.

Duboko usađene oči nervozno su svjetlucale, njihov je pogled nemirno lutao od ćelije do šerifa i natrag, dok se konačno nije zaustavio na podu.

— Bio sam ranjen i onesviješten — konačno odgovori Foster. — Ali sam vidio zločince! A ti si bio među njima! — Zakorači prema Rossu namrštena lica.

Šerif podigne ruku kao da ga mora zadržati.

— Dobit ćete proces. Možete imenovati svjedoke, a sudac će ih pokušati dovesti ovamo.

— Svjedoke! — zaurla Foster. — Ja sam svjedok! I ja mogu po-

svjedočiti da je bio ovdje! Na mom ranču.

Šerif ga odgura do vrata i izvede. Foster se uzbuđeno tresao, ali kao da je bio sretan što se tako dobro izvukao.

Ross je teško disao. Jedan od šerifovih pomoćnika upali svjetiljku i stavi je na stolicu blizu Rossovih rešetki.

— Kako se zovete? — upita Ross šerifa.

— Ulrik Wannen. Zašto?

— Samo tako. Ja sam Mike Ross. Dovedite Olivera Fortunea ovamo. Poznajemo se otprilike.

Šerif zatvori oči, debeli obrazi bili su spušteni. Konačno otvori ponovno oči i odmahne rukom. Njegov pomoćnik samo kimne i izide iz ureda.

— Ne znam, doduše, što od toga očekujete, Ross, ali ja sam pravedan čovjek. Pustiti vas ni u kom slučaju ne mogu. To može samo sudac, a on je u Medicine Lodgeu. Dolazi tek za četrnaest dana.

— Četrnaest dana! — Ross zaškrguće zubima. — To je nevjerojatno! Zašto čovjek poput Fostera tako nešto tvrdi? Nikad u životu nisam bio u ovom kraju!

— Foster pretpostavlja da pripadate bandama s druge strane Cimarrona.

Ross bijesno zatrese rešetkama.

— Pustite me van! Pustite me da govorim s tim čovjekom!

Wannen sa žaljenjem zatrese glavom, zatim se osluškujući nagne. Izvana su dopirali šumovi. Šerif se naglo okrene i pođe do prozora pokraj vrata. Duboko uzdahnuvši, naglo zatvori teške kapke na prozorima

i ispred njih učvrsti balvane koji su služili kao zasuni.

Sad je i Ross čuo. Muškarci su vikali. Isprva još bojažljivo, a zatim sve jače i glasnije. Taj skup je tražio da šerif izide.

Šerif Wannen otvori vrata. Ross ugleda nekoliko zapaljenih baklji. Njihova je lelujava svjetlost titrala preko lica otprilike dvadesetak muškaraca koji su u tom trenutku zanijemili. Šerifovi pomoćnici su, završivši obilazak grada i gurajući se pokraj Wannenova, hrlili u uredsku prostoriju. Nijemo su skidali puške s polica i punili ih municijom. Zatim su stali pred vrata. Ross je gledao u Wannenova široka leđa i slušao što govori.

— Što želite, ljudi?

— Predaj nam ubojicu! — povikao je netko, a ostali su divlje zaurrali u znak odobravanja.

— Urazumite se! Dok sam ja šerif, neće biti linča!

— Onda se odreci svoje dužnosti! Ulrik, pa valjda ne želiš štititi ubojicu?

— Ross! — vikne neki glas iz susjedne ćelije pa Ross okrene glavu. U polumraku uspije razabrati oči na bijelom, mrljama prekrivenom licu. — Šerif je obična kukavica. Prepustit će te toj rulji. — Lice se otegnulo u pakosnu grimasu. Ross se okrene.

— Ljudi, budite razumni! — poviče šerif, čiji se glas nije doimao nimalo uvjerljivo. — Oliver, dođi ovamo!

Oliver Fortune se izdvoji iz gomile i stupi na drvenu verandu ispred ulaza u ured. Wannen i njegovi ljudi se pomaknuše, stvorivši mu prolaz i Wannen iza Fortunea stupi u prostoriju. Za sobom zatvori vrata.

Njegovi pomoćnici ostadoše vani. Gomila je i dalje urlala.

— Želi razgovarati s tobom, Olivero — progovori Wannen, pokazavši glavom prema Rossu. — Poznaješ li ga?

Fortune uzdržano kimne, a zatim s izrazom žaljenja podignu ruke.

— Žao mi je, Ross — reče. Na njegovu se inače tako otvorenom i prijaznom licu ocrtavala zabrinutost. — Zaista mi je žao. Mogu li učiniti nešto za vas?

— Recite šerifu da ja nisam bandit. — Recite mu to!

Zaista, Ulrik, on nije bandit. Ja ga poznajem. Iako... — zastane zatim reče: — Ne, to radije neću spominjati.

— Što to? Govorite samo! — grubo mu naredi šerif.

— Da, da, šerife, bilo je to posljednjeg dana rata. Izveli su ga pred vojni sud i za dlaku je izbjegao strijeljanje. Pljačka. — Fortune obori pogled.

— Vi ste obična svinja, Fortune — procijedi Ross. — Prokleta lažljiva svinja! — Ross se baci na rešetke poput divlje zvijeri.

Okruglo se Fortuneovo lice zajapurilo od uzbuđenja.

— Tako ne možete sa mnom razgovarati! Zar ste poludjeli? Pusti me van.

Šerif otvori vrata. Gomila je urlala. Ross ugleda zajapurena lica u odsjaju baklji. Gomila se već približila, a oni najhrabriji, u prvim redovima, već su stupili na drvenu verandu ispred šerifova ureda. Vrata su se u tom trenutku zalupila, a šerif navuče zasun preko masivnih hrastovih vrata.

— Tko podjaruje one ljude vani? — upita Ross.

Wannen samo slegne širokim ramenima.

— Nitko njih ne treba podjarivati — polako odgovori. — Svi oni trpe zbog neprestanih razbojničkih prepada. Svi. — Šerif pljune na pod. — A sad zavežite, Ross.

— Hej, šerife! — poviče momak iz susjedne ćelije. — Zar danas nećemo dobiti ništa za jelo? — Zatim se nasmije glasno. — Hej, kako izgleda, šerife?

— Nema ništa za jelo — odlučio Wannen. Krajičkom oka pogleda prema vratima. Uzvici i urlanje postajali su sve glasniji. Wannen s police skine pušku, napuni je i stavi na stol.

— Hej! — prošišti Rossovo susjed. Zatim mahne. Ross mu oklijevajući pride bliže. — Jesi li ubio Foresterovu ženu?

Ross se htjede okrenuti, ali momak ispruži ruku u Rossovu ćeliju i uhvati ga za ruku. Ross strese ruku sa sebe.

— Moraš se izvući odavde! — prošapta momak.

Ross se baci na slamaricu i stavi ruke pod glavu. Blijede oči na bijelom licu neprestano su zurile u Rossa.

— Imaš li novca? — upita ga muškarac.

Ross se nesvjesno potapšta po grudima. Kesa s novcem još je bila na mjestu. U onoj gužvi nakon njegova hapšenja vjerojatno se više nitko nije sjetio da ga još i opljačka.

— Koliko? Poznam nekog tko bi te mogao izvući odavde.

Ross okrene glavu prema zidu. Banditi su čini se vladali gradom. Možda je sve to bila obična namještaljka da bi mu oduzeli novac. Ne, ispravio se.

Tog su Dalea Fostera zaista opljačkali, njegova je žena bila mrtva i gomila vani je tražila da mu oko vrata stave omču.

Da li se Foster varao? Grešku bi Ross mogao shvatiti. Ali imao je neugodan osjećaj da se tu igra po pravilima, koje mu nitko nije mogao objasniti.

Okrene se na bok. Momak blijeda lica još je stajao pokraj rešetki. Njegove su bezbojne oči bile potpuno bez izražajne.

— Pedeset — tiho reče Ross.

Muškarac se samo prezrivo nasmiješi.

— U redu, u redu, stotinu. Ali ni centa više.

U bezbojnim se očima iznenada pojavio pohlepan sjaj. Razbojnik je polako povukao. Šerif ustane, zgrabi pušku i polako odvuče svoje teško tijelo prema vratima. Prisloni uho na drvena vrata i oslušne. Lice mu je bilo obliveno znojem. Konačno makne zasun i otvori vrata.

Glasni povici gomile ispunjavali su prostoriju. Wannen iziđe. Vrata se ostala otvorena.

— Hej! — vikne momak iz susjedne ćelije. Gipko poput mačke klizne do rešetki. Ross se uspravi i konačno pride rešetkama. — Pokaži novac!

Ross izvuče vrećicu s novcem iz košulje. Istrese nekoliko zlatnih dolara na dlan i onda ih ponovno vrati u vrećicu, koju spremi ispod košulje.

— Daj mi pet dolara! — Momak ispruži prljavu ruku. — Hajde, daj! Treba mi nešto unprijed!

Ross brzo pogleda prema vratima. Šerifovi su pomoćnici još samo s velikim naporom us-

pijevali spriječiti gomilu da ne proдре u ured. U jednom mu se trenutku učinilo da vidi okruglo crveno lice Olivera Fortunea kako se gura među ostalima. Mršavi lik Dalea Fostera nije mogao nigdje otkriti. Prokeltstvo, pomisli Ross, uskoro mu više novac neće trebati, ali ipak ga je želudac bolio pri pomisli da će ga morati dati razbojniku. Oklijevajući izvuče pet dolara iz vrećice i stavi ih na ispružen dlan.

Prsti se skupiše i novac nestade munjevitom brzinom.

— Lezi! — prosikta momak.

Jedan od šerifovih pomoćnika uđe u prostoriju. Pušku zadrži u ruci, dok je naslanjajući se na zid savijao cigaretu.

Hej, Joe! — zovne ga Rossovi susjed. Pomoćnik digne pogled. Ross je već žalio što se upustio u bilo što s tim lupežom. Što ako taj izazove krvoproliće u kome će stradati i nevini? — Dodi ovamo!

Šerifov pomoćnik pogleda prema vratima, odmakne se od zida i pride ćelijama. Zaustavi se korak ispred susjedne ćelije.

— Što je, Young?

Bandit koga je oslovio s Young, podmuklo se nasmiješi. Pokaže pomoćniku jedan srebrni dolar.

— Ima toga i više. Cijela gomila.

— Reci što hoćeš — procijedi Joe — a onda zaveži.

— Pošalji mi Sally. Treba mi nešto da stavim u usta...

— Jesi li poludio? Zar ne znaš što se vani događa?

— Evo ti. — Young mu pruži četiri dolara između rešetki.

Joe ih prihvati i munjevitom

brzinom spremi u džep. Brzo pogleda oko sebe.

— Kasnije, sad se ne mogu maknuti odavde.

— Kasnije je prekasno. Onda više neće biti ni dolara.

Joe oblizne usne. Konačno reče:

— Dobro, vidjet ću... — obeća.

Krene prema vratima. Ross je čuo kako šerif viče, zatim je odjeknuo hitac.

Taj je hitac bio signal. Gomila nagrme prema uredu. Wannen i njegovi pomoćnici spustiše pušćane cijevi. Začu se gromoglasna paljba.

Čuvari zakona munjevitom su brzinom punili puške. Još su bili u stanju sačuvati položaj. Jedan od šerifovih pomoćnika nešto poviče. Bio je to baš onaj koji je uhapsio Rossa. Koščat, mršav muškarac brutalna pogleda. Sada je bio točno pred Wannenom koji se morao povući.

Koščati uperi cijev velike puške u čelo nekog čovjeka.

Young se zlobno nasmije.

— To je Don Murdock. Ne podmitljiv. Njega se svi boje. Baš svi. I ja također — prizna.

Murdock krene naprijed prema gomili ljudi koja se okupila. Ljudi uzmaknuše, svi osim krupna nabijena momka, snažna vrata poput bika i krvlju podlivenih očiju. U ruci je držao baklju. Netko poviče nešto i krupni muškarac zamahne bakljom prema Murdockovu licu.

Murdock ga drškom puške snažno raspali po glavi. Pogođen, čovjek podigne ruke uvis, baklja mu skliznu iz šake i u ve-

likom luku odleti kroz zrak, ostavljajući za sobom trag. Pala je na nečiju glavu, kresnula su varnice. Krupni muškarac padne na tlo.

Sada su napokon i ostali navalili, pred svima Wannen. Udarali su oko sebe pušćanim cijevima, zabijali kundake u trbuhe i grudi. Ljudi su bijesno urlali, ali nije odjeknuo više niti jedan hitac.

Murdock skoči na drvenu verandu pred šerifovim uredom i stade urlati na gomilu.

Ljudi se povukoše preko ulice i zaustaviše se na drugoj strani ispod dugačkog balkona hotela što se protezao oko cijele zgrade. Kao da se stvorio nijemi zid, Ross više nije mogao razlikovati lica.

Wannen uz pratnju pomoćnika uđe u prostoriju. Murdock i još jedan ostali su vani. Joe potrči preko ulice, vjerojatno da zaradi svoje dolare, pretpostavljao je Ross.

Wannen je zadihano hroptao i zatim počeo glasno psovati:

— Prokeltstvo! — ljutito izusti. Zurio je u Murdockova leđa.

— Ovo se vrlo lako moglo gadno završiti. — Odloži pušku pokraj stola i teško dišući spusti se na stolicu, ljutito zureći u Rossa.

Ross je stajao pokraj rešetki. Mirno mu je uzvraćao pogled, sve dok Wannen nije oborio oči.

Nekoliko minuta kasnije na vratima se pojavila djevojka. Imala je dugu kosu boje meda, savijenu u pundžu. Odjevena u baršunatstu haljinu žarko crvene boje, tijesno pripijenu, s dubokim izrezom na grudima. Na nogama je imala lagane sanda-

le pričvršćene tankim kožnatim remenčićima oko vitkih člana-ka.

Ross se zapiljio u njeno lice. Nikako se nije slagao s njezinom nježnom pojavom. Pogled smaragdno zelenih očiju bio je hladan poput leda, a čak ni debeli slojevi pudera nisu mogli prikriti tragove razvratna života.

— Smijem li ući, šerife? — upita došljakinja. Glas joj je zvučao promuklo.

— Hajde, ulazi — neraspoloženo joj odvrati Wannen. — Što ti treba?

Djevojka, očito je to bila Sally, podigne ruku koju je do tada držala skrivenu iza leđa.

— Donijela sam Robbyju nešto za jelo. — U ruci je držala košaru.

Robby Young je stajao pokraj rešetki, bezobrazno se smiješeći.

— Dodi samo, zlato moje! Hajde, daj da te malo pipnem! — zacvrkuta Young.

Wannen debelim prstima počne pretraživati košaru i napokon samo nijemo kimne, a Sally krene prema Robbyju Youngu, izazovno njišući bokovima. Posegne u košaru i pruži mu hladno meso i svjež kruh.

Young namigne Rossu i podignu obje ruke u zrak, raširivši prste. Ross izvadi svoj novčanik i pride rešetkama susjedne ćelije. U pesnici je stezao deset dolara.

Young je prigušenim glasom nešto govorio Sally. Ona samo letimično pogleda Rossa, zatim se namršti, ali napokon ipak kimne.

Ross ispruži ruku. Young zgrabi novac i spusti ga u Sal-

lynu košaru. Ona se okrene i polako izide.

Young se pobjedonosno nasmiješi, ali ne reče ništa.

Ross se osjećao prevarenim. Baci se na tvrdi ležaj od dasaka i zatvori oči.

*

Naglo se trgnuo iz sna, ne snalazeći se odmah i ne znajući još gdje se nalazi. Začuo je glasne psovke, zatim dug otegnut krik bola. Ross skoči.

Murdock je pred sobom tjerao pijanca, udarajući ga neprestano. Bio je to neki odrpan momak s dugim crvenim ožiljkom što mu se protezao preko obraza. Pijanac je bijesno psovao i proklinjao Murdocka, pokušavajući ga pogoditi u noge. Murdock ga je dlanom udarao po licu. Pridružio im se Wannen. U ruci mu je zveckao svežanj ključeva. Otključao je praznu ćeliju lijevo od Rossa i Murdock ubaci u nju pijanca s ožiljkom.

Ross ponovo legne. Vani kao da se sve smirilo.

— Pssst — iznenada začu Younga. Ross podigne glavu. Young mu, smiješeći se, pruži nešto između rešetaka.

— Pedeset — progovori Young.

Ross osjeti kako mu srce počinje ubrzano kucati. Pogleda preko ramena. Na drugoj strani stajao je onaj s ožiljkom. Taj se čovjek više nije doimao nimalo pijano, nego vrlo trijezno. Malo raskopča svoj kožni prsluk i rastvori ga, tako da je Ross mogao prepoznati vitku dršku od orahovine Walkera 44.

— Pedeset — tiho ponovi Young. — I pedeset za njega — brzo doda.

Onaj s ožiljkom netremice je ukočena pogleda zurio u Rossa, kao da vrebao. Ross osjeti kako u njemu raste nelagodnost.

— No, što je bilo? — prosi ga Young. — Hoćeš li možda da te ipak objese?

Ross nijemo odmahne glavom. Kao opijen izvadi novac iz vrećice i pruživši Youngu pedeset dolara, htjede se okrenuti.

Young ga zadrži, uhvati ga za rukav i snažno ga privuče bliže rešetkama.

— Idi preko Cimmarrona — prošapta. — Jaši prema zapadu, uvijek uz tok rijeke. Nakon sedamnaest milja ugledat ćeš tri hrasta od kojih je srednji rascijepljen. Tamo čekaj sutra do zalaska sunca. Ako netko dođe, samo reci da te je Robby poslao.

Ross kimne. Neće jahati do tri hrasta.

Okrene se na drugu stranu. Svjetiljka ispred rešetaka još je gorjela. Wannen je sjedio s nogama na stolu i šešikom preko očiju. Tiho je hrkao. Murdock i ostali pomoćnici vjerojatno su još kružili gradom.

Navodni pijanac lukavo se smijuljio i budno pratio svaku Rossovu kretnju. Ross mu pokaže pedeset dolara. Momak ispruži ruku između rešetaka, ali Ross zatrese glavom.

— Prvo roba — gotovo nečujno prošapće.

Gledao je lukave oči što su se podmuklo sjajile. Momak polagano izvuče oružje iz hlača i zatim se ponovo pojavi ispružena ruka.

Ross stavi novac pokraj svojih nogu na pod. Momak je zurio u sjajne žute dolare. Polako se sagnuo. Ross stane nogom

na novac. Momak podigne pogled. Ross malo pridigne nogu. Onaj s ožiljkom se ponovo smijuljio. Polako spusti revolver na pod. Zatim ga stane lagano gurati prema rešetkama, sve dok se oružje nije našlo nadohvat Rossovih ruku. Zatim ponovo ispruži ruku i provukavši je između rešetki stavi na pod pokraj novca.

Ross čučne. Ispruži ruku u susjednu ćeliju i kad je već gotovo dotaknuo blistavi držak revolvera, podigne nogu s novca.

Onaj s ožiljkom munjevitom brzinom zgrabi novac i zatim se baci na stranu prema oružju. Ross je bio brži. Prstima je već držao revolver i bešumno skočivši odmaknuo se od rešetki dublje u ćeliju. Spustio se na ležaj i stisnuo oči.

Wannen se trgnuo i skočio. Sumnjičavo pogleda prema ćelijama. Onaj s ožiljkom čučao je na podu pognute glave. Robby Young ležao je na slamarici također se pretvarajući da spava. Šerif se zakašlje, ispruži ponovo noge, ugodno ih namjestivši na stolu i još dublje nabije šešir na oči.

Ross pričekao dok se nije ponovo začuo prigušen zvuk hrcanja. Tada se tiho okrene prema vanjskom zidu, čvrsto stišćući revolver u ruci.

Izbaci bubanj i zagleda se u sjajne čahure metaka. Zadovoljno opet vrati bubanj u ležište.

Polako ustane i tiho odvuče slamaricu do vrata s rešetkama. Malo pridignuvši ležaj gurne pod njega ruku u kojoj je držao oružje.

Na stolu, neposredno ispred Wannenovih velikih nogu, bila

je limena kantica. Ross nacilja i povuče obarač.

XI

Odjek pucnja iz njegova revolvera bio je prigušen, ali je metak ipak pogodio kanticu, probušio je, odbacio koso preko cijele prostorije do zida od kojeg se odbila i treskom pala na pod.

Šerif Wannen je doslovce poletio u zrak, ruku je spustio na držak revolvera.

— Bolje ne, šerife — tiho mu dobaci Ross. Uspravio se, ispružio ruku i revolversku cijev uperio prema Wannenovu čelu. Šerif se ukočio. — Otključajte — naredi mu Ross. — Desnu ruku dignite na potiljak! Hajde, hajde, požurite!

Wannen ga nijemo posluša. Polako se sagne, spusti noge sa stola i ustane. Desnu ruku digne na potiljak. Lijevom skinu svežanj ključeva s kuke na zidu.

Ross se odmakne malo od rešetaka. Wannenov pseći pogled netremice je bio uperen u Rossa. Prsti su mu podrhtavali, dok je veliki ključ uvlačio u ključanicu. Začulo se zveckanje metala, zatim škripa zasuna. Vratnice su prodorno zacviljele.

— Hej! — poviče prigušeno Young. — Što se to tamo događa? Otkad se ovdje ubojice tajno otpuštaju?

Šerif priđe bliže otvorenim vratima ćelije. Ross mu mahne revolverom. Wannen ustukne.

Ross se izvuče iz ćelije, stade iza šerifa i izvuče mu revolver iz opasača. Zatim ga gurne u svoju ćeliju, zalupi vratima i okrene ključ u bravi.

— Progonit ćemo vas kao divlju zvijer! — prosikta Wannen.

Ross skine svoj revolver s kuke na zidu pokraj ormara s puškama i gurne ga u korice. Iz ormarića s oružjem izvadi kutiju punu municije koju strpa u džepove. Zatim se okrene prema vratima.

U posljednjem je trenutku začuo potmulo korak i još se uspio skloniti munjevitom brzinom u mrtvi kut iza vrata tako da ga se nije moglo vidjeti s ulaza u prostoriju. Uperio je oružje na Wannena.

Vrata su se s bukom otvorila. Muškarac koji je ušao, kao da je nešto predosjetio, usporio je korak i zastao. Ross se munjevito bacio prema vratima i leđima se osloni na masivne hrastove grede.

Potmulo je odjeknulo kad je leđima udario o suha vrata. Snažnim trzajem Ross se odgurne od vrata, zalupi ih za sobom i baci se naprijed.

Murdock! Ross je, primijetivši njegov surovi pogled, snažno zamahnuo. Murdockova glava poleti u stranu i Rossova pesnica samo okrzne uho šerifova pomoćnika. Zgrabi ga zatim za ovratnik kaputića i odvuče do sredine prostorije.

Murdock spusti ruku na držak revolvera, ali ga je Rossova desnica već pogodila u nadlakticu.

Murdock ostavi oružje. Lijevom je pesnicom pokušavao pogoditi Rossa. Bio je hrabar, odvažan, spretan i divlji poput pume. Ross ga pusti da mu se približi i zatim zamahne desnicom poput čekića.

Murdock je očekivao napad sprijeda. Pesnica pojačana teškim walkerom zabila mu se

poput buzdovana u nezaštićenu slabinu.

Murdock izgubi ravnotežu, zatetura, a lice mu pozeleni i napokon se sruši na pod.

Ross izvuče Murdockov revolver iz korica. Zatim ga odvuče kroz ured, otključa ćeliju u kojoj je bio čovjek s ožiljkom i gurne ga u nju. Pažljivo je zaključa i jurne prema vratima ureda.

Tiho otvori vrata i proviri. Nitko nije vrebao u blizini, bar nije mogao nikoga raspoznati. Tiho se išulja na ulicu i krene u mrklu noć.

Za onu dvojicu koju je ostavio iza sebe Ross se nije nimalo brinuo. Ni jedan od njih nije tražio da ga povede sa sobom i Ross je zbog toga bio više nego sretan. Vjerojatno ni jedan od njih, čak ni Young, nije očekivao visoku kaznu, a osim toga Ross je bio uvjeren da bar Young ima vrlo dobre i utjecajne veze.

Ross je žurio gotovo nečujnim korakom kroz noć. Morao je stići do svog konja, prije nego uspiju podići uzbunu zbog njegova bijega. Zastao je u mraku između dviju kuća. Preko ulice se nalazio salun. Pokraj ulaza gorjele su dvije svjetiljke u košarama od teškog kovanog željeza, a za drvenu gredu ispred zgrade bilo je privezano nekoliko konja. Ross pričekao nekoliko trenutaka. U mraku je razaznao na drugom kraju ulice dva muškarca koja su nestala u jednom salunu. Uvjerio se da njegov bijeg još nitko nije primijetio.

Pojurio je preko ulice. S prozora njegova hotela na ulicu je padao žućkasti odsjaj svjetiljki. Ross se uvuče u dvorište i stane

pokraj otvorene staje u kojoj je ostavio konja. Začuo je tiho rzanje. Približavao se svom konju. Pažljivo, iskorištavajući svaku sjenu. Ipak mu je možda postavljena zamka. Ponovo se sjetio upozorenja starog goniča Rollinsa. Zatim one trojice koji su ga napali kod brijača u Abilenu. A napokon i onaj jahač kojeg je McCrudden poslao. Je li to sve možda slučajnost?

Rollins u to nije vjerovao. A sad se sjetio i McCruddenova pogleda koji je uhvatio u zrcalu iznad bara »Alhambra«. Mračna pogleda u kome se jasno odražavalo da ga je McCrudden prepoznao. Rossu je tek sada postalo jasno da je McCrudden očito već dugo znao da ga on traži.

Bešumno se uvukao u štalu. Njegov smeđi konj osjetio je blizinu svog gospodara, zarzao je i kopitima počeo udarati o tvrdo tlo. Ross mu blago položi ruku na nozdrve i životinja se odmah umiri. U mraku ga je tapšao i kad se konj potpuno smirio, Ross ga osedla. Opipa obje torbe na sedlu i zadovoljno konstatira da je i njegova puška i ostala oprema na mjestu.

Odveže konja i polako ga izvede na ulicu.

Tek sada se neki lik, koji je do tada čekao skriven iza ograde od dasaka susjedne zgrade i kojeg Ross nije primijetio, izvukao iz sjene i počeo polako, poput utvare, povlačiti prema drugom kraju ulice.

Ross pogleda oko sebe. Jedan je muškarac prelazio ulicu. Ross prepozna pušku u njegovoj ruci. Išao je prema šerifovom uredu. Jedan od šerifovih pomoćnika.

Ross se popne na konja. Polako, ali ne skrivajući se više, potjera konja. Leđa su mu se ukočila, srce snažno udaralo. Stigao je do posljednjih kuća i tada podbo konja.

XII

Ross je pored sobom uspio raspoznati poštanski put osvijetljen slabim svjetlom zvijezda. Put je vodio do utvrđena na Cimarronu. S druge strane bila je Oklahoma. Tu se naime nalazio oko šezdeset kilometara širok odsječak teritorije Oklahoma, na sjeveru stiješnjen državom Kansas, a na jugu državom Teksas. Na zapadu je taj pravokutni odsječak graničio s New Mexicom. Poštanski put vodio je kroz indijansko područje u Oklahomi prema Teksasu. Ross nije bio siguran da li će njegovi progonitelji poštovati graničnu liniju. Hoće li morati jahati bez odmora?

Osvrnuo se, ali ništa nije mogao raspoznati osim posljednjih već jedva vidljivih svjetala grada. S lijeve i desne strane puta naizmjenično su promicali dijelovi pjeskovita tla prekrivena tvrdom i rijetkom travom i predjeli kamenjara s ponekom usamljenom stijenom. Tlo je bilo u blagom padu i što se Ross više približavao rijeci, to je bilo više kamenjara. Sa svih strana je oštro, sivo kamenje, stijene kao da su se slijevale jedna u drugu.

Ross uspori. Pred njim se nalazio dugački kanjon u kome bi mogao biti zarobljen. Naglo trgne uzde, okrene konja i u galopu se vrati natrag. Potjera životinju kroz tvrdu prerijsku travu i bodljikavo grmlje uz strmu

padinu. Nakon izvjesna vremena skoči iz sedla i stane vući konja na uzdi za sobom, sve dok nisu stigli do ravnice što se protezala visoko iznad kanjona.

Tek tu se ponovo popeo u sedlo i nastavio jahati uz rub kanjona kroz koji je vodio poštanski put.

Pred njim su se ocrtavale crne sjene gustog grmlja. Ross potjera konja ravno u grmlje. Životinja se opirala, ali ju je Ross uporno tjerao dalje.

Konj se spotakne. Ross glasno opsova ustanovivši da je zašao u duboki jarak. Skoči iz sedla. Grmlje mu je sezalo sve do ramena. Žestoko povuče konja za uzde i odvuče ga u grmlje, sve dok on i životinja nisu potpuno nestali u gustom raslinju.

Tu se zaustavio. Bio je okupan znojem, a noge su mu drhtale od napornog dugog jahanja. Već skoro punih dvadeset sati nije ništa okusio. Iznenada je osjetio nepodnošljivu glad. Otvori bisage. U njima je našao komad sušenog mesa koji odmah počne trgati u komadiće i trpati u usta. U čaturici je bilo još malo viskija. Otpi gutljaj i osjeti da mu se toplina polako širi tijelom. Zatim brižljivo začepi čuturu i spremi je u bisage.

Osjećao se mnogo bolje, a slabost u nogama polako je nestajala. Odveže konja, potapša ga po vratu i vodeći ga za uzde probije se natrag do ruba kanjona. Zatim je pognuto otrčao natrag sve do onog mjesta gdje se popeo uz padinu. Sjeo je iza velike stijene i čekao.

Poštanski put nejasno se gubio u tami, a svjetla grada više se nisu vidjela. Položi glavu na ruke i sklopi oči.

Zadrijemao je. Kada se probudio osjetio je hladnoću iako je znao da nije spavao više od desetak minuta.

Uspravio se i pažljivo provirio iz zaklona iza stijene.

Progonitelji su stizali. Pažljivo je osluškivao. Koliko ih je moglo biti? Šerif Wannen i dvojica njegovih pomoćnika? Ili čak polovica grada? Jesu li među progoniteljima i Oliver Fortune i Dale Foster?

Ross je zurio u mrak. Bilo je vrlo tiho i uskoro je jasno mogao čuti i topot kopita. Brzi ritmični udarci naglo su se približavali, ali su jahači bili još prilično udaljeni. Topot se već mogao jasno razabrati. Ross je ocijenio da su šestorica jahača. Šerif se dakle nije žurio, nego odabrao sposobne ljude koji su bili spremni da navodnog ubojicu progone čak i kroz tuđi teritorij.

Ne, razmišljao je dalje Ross, nije to bio Wannen koji se približavao. Potjera je više nalikovala Murdocku. Žilav i uporan momak koji se neće ni tako brzo ni tako lako smiriti. Murdock i još nekolicina njemu sličnih ljudi. Ross osjeti kako mu niz leđa prolaze žmarci.

Ocijenio je da su jahači udaljeni još najmanje četiri kilometra. Gledao je prema ravnici čiji su se obrisi pri slabom svjetlu zvijezda jedva raspoznavali. Ako im je Fortune još i pričao o njegovu cilju, naime Roxbyjevoj farmi, onda se odmah mogao predati i odustati. Ross tiho opsova.

Iznenada se ukočio. Spazio je da se netko kreće otprilike dvjesto metara od njega. Usamljen jahač! Njegov je konj bio u trku.

Sada se već jasno ocrtavala dugačka, ispružena sjena. Jahač je gotovo ležao na konju.

Prethodnica. Ili netko tko ga je trebao ubiti prije nego što padne u ruke ostalim članovima potjere.

Ross naglo ustane i instinktivno sklizne niz padinu. Dolje, na samom ulazu u kanjon, čekao je zgrbljen.

Topot kopita prvog jahača sada se već jasno razlikovao od potmulog i još udaljenog odjeka ostalih progonitelja. Prvi je jahač brže jahao. Naglo se približavao. Njegova se crna silueta jasno ocrtavala u tamnoj noći.

Ross je čekao sve do posljednjeg trenutka. U šaci je čvrsto stiskao srevolver. Nije smio puhati, ali možda će mu zatrebati da njime udari protivnika.

Tek kada mu se sjena što mu je jurila u susret približila na oko tri metra, iskočio je iz zaklona. Jahačev konj glasno je zanjštao i propeo se na stražnje noge. Ross uzdigne ruke i zasikće poput kobre. Ugledao je razjapljenu njušku vranca iz koje su frcale bijele pahuljice pjene.

Jahač je još sjedio u sedlu. Pokušao je ponovo obuzdati konja. Ross zgrabi jahačevu nogu, grčevito stisne prstima meku kožu čizama i naglim vrlo snažnim trzajem baci jahača iz sedla. Istovremeno uhvati uzde vranca i prisili ga da pogne glavu.

Jahač je teško pao na tlo. Omamljen padom okrenuo se na stranu i privukao noge. Konj se još trzao i vukao uzde, ali se činilo da se ipak brzo smiruje.

Ross ščepa muškarca za ovratnik kožna odijela.

— Da se nisi pomaknuo! — prosikće mu kraj uha. — Ili ću ti zabiti metak u leđa! — Muškarac se ukočio.

Ross ga je pred sobom gurao uz padinu, dok je vranca vukao za uzde za sobom. Hodajući obavio je uzde oko lijeve ruke. Na trenutak je iz ruke ispustio ovratnik jahača i munjevitim mu pokretom izvuče revolver iz opasača.

Topot kopita njegovih progonitelja naglo se pojačavao. Ross se osvrne, ali nije mogao još raspoznati progonitelje. Gurao je muškarca pred sobom do stijene a onda ga baci iza nje i privuče vranca u zaklon. Ne ispustajući uzde iz ruke, baci se pokraj jahača i pritisne mu cijev njegova revolvera u slabine. Svoj je ponovo vratio u opasač.

Ispod njih protutnjala je povorka jahača. Ross proviri iza zaklona. U jednom trenu uspio je raspoznati glave pod šeširima što su se njihale u ritmu galopa njihovih konja, a onda su nestale u dubokom kanjonu, dok je topot konja polako odzvanjao o strme zidove stijena i napokon utihnuo.

— Diži se! — naredi Ross. Muškarac posluša. Ross je gledao u blijedo muškarčevo lice, ali je bio siguran, da tog čovjeka ne poznaje. Muškarac je bio visok gotovo kao i Ross, krupan, širokih ramena i gibak poput divlje mačke. Bio je odjeven u crno, nosio je opasač s koricama za revolver vezanim nisko uz bedro. Iz korica pod sedlom virila je moderna vinčesterka sa pet

šest metaka, ista onakva kakvu je Ross posjedovao.

Ross je tjerao muškarca pred sobom sve do jarka u kome je sakrio svog konja. Tek tu je zarobljenika okrenuo prema sebi.

Ross mu skine šešir. Svjetlo zvijezda već je blijedilo, nagovještavajući novi dan. Ross skine laso sa svog sedla i čvrsto zaveže zarobljenikove ruke.

— Lezi! — naredi.

Muškarac ga je nijemo promatrao, ne pomaknuvši se s mjesta.

— Ah, želiš izigravati neslomljivog? Molim, kako god hoćete!

— Ross ga nogom udari u potkoljenice i naglo trgnuvši laso baci ga na zemlju. Zatim mu koljenom pritisnu leđa, da bi mu nesmetano mogao vezati noge. kraj užeta kojim mu je vezao noge napokon zaveže za omču oko ruku. Na taj je način zarobljeniku onemogućio da se uspravi i stane na noge, a što je više pokretao noge ili ruke, to je njegov položaj postajao sve neugodniji.

Ross sjedne. Grmlje oko njega štitilo ga je od pogleda. Bilo je vrlo gusto i tako visoko, da bi ga progonitelji jedino s psima tragačima mogli pronaći.

— Hajde, pričaj mi — vedro se obrati svom zarobljeniku. — Tko te je poslao?

— Nitko. Ja sam na putovanju, htio sam u Teksas. — Momak je sada ležao na boku. Tamna mu je kosa bila razbarušena i nekoliko je pramenova palo na čelo.

Ross mu se podrugljivo nasmiješi.

— Usred noći, jel'? Ako ne progovoriš, ostat ćeš ovdje.

Ross ponovo ustane i rasedla konje. Iako bi životinje teško uspjele pobjeći iz tog jarka usred grmlja, ipak je čvrsto vezao i strančeva vranca. Zatim pretraži sve džepove na sedlu nepoznatog jahača. Bili su puni municije i namirnica. Ross prelomi jedan svježi kruh na dva dijela i odgrize komad dok je pretraživao strančevu prtljagu.

Nije našao ništa što bi ga navelo na nekakav trag. Bijesno se okrene zarobljeniku. Na slabom svjetlu novog dana napokon je mogao vidjeti njegove oči. Bile su isto tako tamne kao i sve ostalo na tom čovjeku. Ross mu pretraži odijelo. U plošnjatom kožnom novčaniku, skrivenom pod pamučnom košuljom, konačno je našao nešto više od stotinu dolara u zlatu i jedan uredno savijen komadić žutog papira. Ross otvori list i poravna ga.

Bila je to tjeratica. Tražen je muškarac po imenu Pete Swinton, poznat međutim i kao Nevada Slim. Nagrada je iznosila tisuću dolara ako se izruči živ ili mrtav. Tjeralicu je izdao okružni šerif iz Amarilla, Texas.

Ross se bezizražajno nasmiješi.

— Visina metar i osamdeset i tri centimetra, ovalno lice, široka ramena, ožiljak od noža od desne ključne kosti sve do bradavice na grudima.

Ross se nagne prema zarobljeniku. Jednim potezom rastvori mu košulju.

Ožiljak je bio širok i crven, rubovi duge brazde neravni i isprekidani.

— Nisu te baš osobito dobro zakrpali, zar ne?

— Ne, nikog nije bilo da to učini — prizna Swinton ležerno.

— U redu, sad me odveži. U istoj smo kaši, Ross.

— Odakle znaš kako se zovem?

Tanke usne bile su razvučene u podrugljiv osmijeh. — Pa ti si glavna tema razgovora u Englewoodu — odgovori mu. — Murdock se pjeni od bijesa...

— A gdje si ti bio?

— U hotelu.

— Kojem?

— Bull's Head — odgovori Nevada Slim. — A sad me napokon odveži. Ako nas uhvate...

— Tebe će uhvatiti. Ti nisi ovuda prošao slučajno. A zato što nisi iskren, ostat ćeš i dalje zavezan.

Swinton započne bijesno psovati.

— Hoću da spavam. Ako mi budeš smetao, razbit ću ti zube.

Swinton se ljutito zabulji u Rossa. Ross mirno odvuče svoje sedlo i pokrivač još dublje u grmlje, vrati se po oružje i počne spremati ležaj.

Odmah je zaspao.

XIII

Probudile su ga zrake sunca što se nalazilo okomito iznad njega. Ross otpuže kroz grmlje. Swinton se uspravio kad ga je čuo. Po njegovu bistru pogledu Ross je shvatio da je i bandit također spavao. Ross se zaustavio i pomno osluškivao. Začuo se prilično udaljen topot kopita koji je, međutim, brzo utihnuo. Znači da su još tragali za njim, pomisli Ross nadajući se da za sobom nije ostavio previše tragova koji bi odali njegovo skrovište. Nadao se da progonitelji

i ne slute da se bjegunac, kome je prijetila omča, krije u neposrednoj blizini.

— Pseto — procijedi Nevada Slim. — Daj mi nešto za piće. I nešto da pojedem.

Ross mu ugura u usta komadić kruha i zatim mu ulije još malo hladne kave, koju je Swinton nosio sa sobom u bisagama. Ross se također gostio namirnicama i zalihamama koje je bandit nosio sa sobom.

— Još mi ne želiš ništa pričati? — upita ga Ross.

— Tornjaj se u pakao, smrade jedan. Stotine i stotine ljudi će te progoniti, u to možeš biti siguran. Ja imam dovoljno prijatelja prijeko!

— Konjokradice iz Oklahome — prezirno izusti Ross. — Lupeži poput tebe. Tko je vaš čovjek u gradu? Kakav je bio tvoj zadatak? Jesi li me ti trebao uhvatiti prije nego što padnem u ruke potjeri?

Bandit je samo nijemo zurio u Rossa, očima prepunim mržnje i bijesa. Ross je opet počeo sumnjati. Zar je sve ipak bio samo slučaj?

Ispružio se ležeći na leđima i kroz lišće grmlja oko sebe zagledao u plavo nebo. Povremeno bi čuo kako jahači tutnje kanjonom, ali se nitko nije popeo do njih da pretraži visoku zaravan.

Ross se nije micao, čak ni onda kad je Swinton započeo glasno psovati i proklinjati ga. Razmišljao je što će dalje činiti. Želio je naći Roxbyja. Već više od dvije godine uporno je tragao za tim čovjekom. Pred sobom je još jasno vidio čupavu kosu, visoko čelo, energičnu jaku bradu i crne oči tog čovjeka,

isto onako kako ga je vidio posljednji put na stratištu u Bristolu u Louisiani. Činilo mu se kao da je to bilo jučer. I već ugasli pogled umirućeg Raya Lawriea ...

Ross naglo skoči. Cijelo mu je tijelo bilo obliveno znojem. Ne, ništa nije zaboravio. Bojao se da će ipak s vremenom zaboraviti, ali taj je strah bio suvišan. Mržnja ga je i dalje tjerala da bez odmora i prekida luta zemljom.

Swinton ga je bezizražajno gledao i tek kad mu je Ross uzvratio pogled, bandit je oborio pogled. Ugledao je zastrašujuću hladnoću Rossova pogleda.

Ross ponovo legne. Strpljivo je čekao da padne mrak. Nahranio je zarobljenika i dao mu piće, a zatim je i sam pojeo. Kada se smračilo osedlao je konja. Izveo ga je iz grmlja, ne obazirući se na povike zarobljenika. Nije ga namjeravao ostaviti u divljini, ali sada nije imao vremena da se brine o njemu.

Spustio se do puta, popeo u sedlo i potjerao konja prema Englewoodu.

XVI

Pošlo mu je za rukom neopaženo obići grad. Zatim je polaganim kasom prošao putem kojim je prošao već jedanput prije dva dana. Bio je to put koji je vodio u Coldwater i Medicine Lodge. Tu ga vjerojatno neće tražiti. Jahači predvođeni Murdockom sada su lutali u potrazi za njim teritorijem Oklahome, u to je bio uvjeren.

Nakon nekoliko kilometara stigao je do raskršća od kojeg se odvajao put prema Ashlandu. Ashland je bilo malo naselje

u brdima, za koje je Ross čuo jednom prilikom. Nije namjera-
vao otići u Ashland. Njegov je
cilj bio ranč Circle-F.

Jahao je sve polaganije jer ni-
je želio skrenuti s puta. Kraj ko-
jim je jahao bio je prepun bla-
gih brežuljaka gusto obraslih
travom. Nije vidio ni jedan ko-
ral, samo je prošao pokraj ma-
lenog potoka, a jedanput je
ugledao i grbava leđa nekolicine
goveda koja su pasla na
obližnjem brežuljku.

Jedna obična daska bila je
prvi putokaz za ranč Dalea Fo-
stera. Bila je pribijena za visok
stup s desne strane puta. Ross
sjaše. U međuvremenu je pao
mrak i trebalo mu je prilično
vremena da pronade uzani pu-
teljak koji je skretao pod pra-
vim kutom s glavnog puta i vo-
dio prema brežuljcima. Trčao je
kroz prerijsku travu koja je tiho
šuštala, ritmično talasajući pod
blagim vjetrom. Plodna i boga-
ta zemlja, razmišljao je Ross. Is-
paša za goveda prepuna sočne
trave i vode. Ali činilo se da tu
nema velikih rančeva. Ross je
pretpostavljao da su uzrok to-
me banditi iz Oklahome, kao i
ljudi iz obližnjih gradova koji
su surađivali s banditima.

Postao je oprezan, budno je
promatrao okolinu i kad je sti-
gao do zaobljena vrha jednog
brežuljka sjahao je s konja da
ne bi bio dobra puščana me-
ta.

Fosterov ranč nalazio se u za-
štićenoj udolini gotovo pravilna
kružna oblika. Nije mogao ra-
spoznati kuću u mraku, ali je
osjetio miris dima i blizinu živo-
tinja. Približavajući se u mraku
je razabirao još pomalo nejasne
obrise korala u kojem su bili

konji. Privezao je svog konja uz
jedan od korala i nastavio pje-
ške.

Činilo se da je Dale Foster ili
uzjahao konje ili hvatao i pripri-
tomljavao divlje mustange.

Puteljak ga je vodio nepo-
sredno do same kuće što je iz-
nenada izronila iz mraka poput
goleme tamne mase. Miris di-
ma postao je jači. Ross se šuljao
oko kuće dok neki pas ne zalaja
i on se ukoči.

Pas je očito bio iza kuće. Ross
požuri natrag do prednjeg ula-
za. Pas je lajao sve glasnije, a
onda je zadihano cvilio.

Začuo je tiho škripanje vrat-
nica. Vrata su se otvorila! Ros
zadrži dah i nastavi se i dalje
šuljati uza zid kuće.

Ništa nije mogao raspoznati,
ali je znao da je Foster sada po-
kraj otvorenih vrata svoje kuće
i da vjerojatno drži u rukama
nabijenu i otkočenu pušku.

Zar je taj čovjek živio sam?
Možda je imao sinove. Ross po-
novno osjeti kako ga podilaze
žmarci, kad je rukom napokon
opipao dovratnik. Zastao je.

Tada je začuo prigušeno disa-
nje čovjeka koji je u mraku vre-
bao na nepoznata neprijatelja.
Ross se pogne, brzo zakorači u
stranu i zatim se baci u vis.

Ramenom je udario u pušča-
nu cijev. Netko je uplašeno uvu-
kao zrak i zatim se oglasila
snažna detonacija hica ispalje-
na iz teškog oružja.

Ross se baci naprijed i zabije
se glavom u nečije tijelo. Obu-
hvati čovjeka pred sobom i
okrene ga.

— Ne! — začu se u tom tre-
nutku uplašeni glas. — Ne! Mo-
lim vas, ne!

Ross baci čovjeka na zid koji

potmulo odjeknu pod udarcem. Puška se stropošta na tlo. Ross opipa čovjeka, ali nije našao ni opasač ni revolver. Svine muškarčevu ruku iza leđa i povuče ga u vis, dok čovjek nije pokleknuo i kriknuo na smrt preplašen.

Ross odvuče čovjeka, koji se više nije branio, kroz mračnu prostoriju do peći pod čijom je pločom svjetlucao žar. Usput je udario o stolicu koju nogom odgurne u stranu i zatim izvadivši revolver iz svog opasača, odgurne njegovom cijevi usijanu ploču štednjaka u stranu.

Iz rupe je dopiralo titravo užareno svjetlo tako da su se obrisi u unutrašnjosti kuće mogli, iako slabo, ipak razabrati. Na polici iznad štednjaka pronađe svijeću. Upali jednu trijesku u žaru i zatim približi plamičak stijenjku svijeće.

Obasja ih blago svjetlo. Zatim baci Fostera u kut prostorije gdje su bila naslagana drva za loženje. Skoči natrag prema vratima, brzo ih zalupi i navuče teški zasun preko okova od kovanog željeza.

— Jeste li sami? — upita.

Foster je nijemo zurio u nje. Ross se iznenada zaleti prema njemu i Foster se, uvukavši ramena, šćućuri sasvim u kutu. Ruke je podignuo i prekrio lice.

— Jeste li sami? — zaurla Ross nestrpljivo.

— Da! Da! — Foster je teško dahtao. — Što hoćete? Ja vam ništa nisam učinio!

Ross se gorko nasmije. Na stolu je bila uljana svjetiljka s bijelim sjenilom. Podigne cilindar i zapali svjetiljku.

Dale Foster je počeo cviljeti.

Ross mu pride i zaustavi se raširenih nogu tik pred njim.

— Vi ste bijednik — prezirno mu se obrati. — Zašto ste šerifu ispričali onu nevjerojatnu i lažnu priču?

Foster je i dalje samo cvilio.

— Ili i vi možda zaista mislite ...?

Foster snažno zatrese glavom. Ross se sagne i ispruži ruku. Foster je buljio u ruku i napokon podigne pogled prema Rossu.

— No, dodite već jedanput! — ljutio se Ross. — Ili možda želite cijelu noć provesti u tom kutu?

Foster prihvati ispruženu ruku i Ross ga povuče u vis.

— Skuhajte kavu — zatraži Ross.

Foster stavi lončić s vodom na usijanu ploču. Ruke su mu pri tom jako podrhtavale. Ross sjedne i izvadi posljednju cigaretu koju je imao uza se. Strpljivo je čekao dok Foster nije skuhaao kavu. U međuvremenu se osvrnuo i pogledao prostoriju u kojoj su se nalazili. Namještaj je bio vrlo loš, sirotinjski.

— Oni konji vani — započe Ross — pripadaju li vama?

Foster kimne.

— To je sve što imate?

— Da, sir.

— Izostavite to sir — zareža Ross. — Zašto nemate više stoke?

— Zbog kradljivaca stoke, mister. Što više čovjek ima, to prije dođu. Zaista je strašno ... — Stavi na stol lončić i dvije šalice. — Šećera?

— Ne. Sjednite. I sad napokon sve ispričajte ili ću vam zapaliti kuću. Kao što vidite, izbora nemate.

— Mister! Pa to ne možete učiniti!

— I te kako mogu. — Ross podboči bradu rukama i zabulji se u mršava muškarca s kozjom bradicom. — A reći ću vam i zašto. Znam, naime, vrlo točno da vaš ranč još nikada u životu nisam vidio. Znam također vrlo točno da nikada nisam prisustvovao ubijanju neke žene, čak ni za vrijeme rata. — Ross se nasloni i povuče dim iz cigarete. — Tako. A sada ste vi na redu. Prvo mi ulijte kavu.

Foster je prolio dosta kave oko šalice, jer mu je ruka drhtala. Zatim je ustao i na stol iznio svježi kruh.

— Možda ste gladni?

Ros kimne, ali prvo popuši cigaretu.

— Onda, kako je to uistinu bilo? — upita.

Foster obori pogled.

— Nisam imao drugog izbora. Gušim se u dugovima, a on ima sve moje mjenice...

— Tko?

Foster pogleda začuđeno u Rossa.

— Fortune, naravno. Zar to niste znali? Pa on vas je očekivao...

Jahač, koga je McCrudden poslao, sine Rossu. Ugasi cigaretu naglim pokretom, više mu nije prijala. Trebao sam ubiti McCruddena, pomisli. Bio je isto toliko kriv kao i Roxby, sada mu je to postalo jasno.

Ross je zamišljeno sjedio na tvrdoj stolici, odsutno žvačući kruh koji je Foster ispekao. Foster nešto promrmlja i Ross se trgne iz misli.

— Što se kazali?

— Žao mi je zbog svega.

— Da li vam ime Julian Roxby nešto govori?

— Ne, ništa, mister. Nikada nisam čuo za tog čovjeka. Sigurno ne.

— A Nevada Slim ili Pete Swinton?

— Ne poznajem ga osobno — prošaputa Foster. — Ali on, on je često u gradu. Poslovno...

— S kim?

— S Fortuneom. — Mršavi muškarac gledao je psećim pogledom u Rossa. — Molim vas, nemojte me izdati.

Ross je osjećao pospanost, usprkos dvjema šalicama jake kave koje je popio. Znao je da to nije bio samo umor. Bile su to i spoznaje do kojih je došao. Ljudske slabosti, pohlepa, mržnja. Ljudi koji su bili u stanju da bezobzirno uništavaju druge. Polako je ustao.

— Što sad namjeravate učiniti mister Ross? — upita ga Foster.

Ross samo slegne ramenima. Trebao je reći da će odjahati kući u Teksas. Konačno kući. Obitelji Raya Lawriea, koju nije poznavao. Samo je pisao, poslije kapitulacije.

Nezgrapne mrtve riječi na dva lista papira i obećanje da će jedanput doći k njima i tada im sve ispričati. Snažno zatrese glavom. Nije mogao, jednostavno nije mogao otići u Teksas u maleno selo u kome su živjeli Rayevi stari roditelji i dvije sestre. Nije to mogao učiniti, sve dok sa svog imena ne spere svaki trag ljage, da je i on sukri-
vac.

— Hoćete li mi reći što to sve treba da znači? — upita ga tiho Foster.

— Ne biste to razumjeli — odgovori mu Ross. — Ni ja to ne shvaćam potpuno. Možda je Fortuneu jasno, jer više zna. — Fortune je bio Roxbyjev narednik. Jesu li njih dvojica i dalje surađivali? — Zar zaista ne poznajete Roxbyja? — ponovi Ross pitanje. Ovoga se puta po njegovu glasu jasno moglo očitovati da mu je to pitanje bilo važno. Opisao je nekadašnjeg kapetana Konfederacije preciznim, sažetim riječima.

— Stanujem i živim u ovom okrugu već osam godina. Nikada nisam čuo za tog čovjeka.

Ros kimne i iziđe u noć.

XV

Oko dva kilometra ispred prvih kuća sjaše i krene pješke, vodeći konja za uzde prema isušenom potoku. Slijedio je njegov vijugavi tok sve dok s lijeve strane nije ugledao malenu šumicu, što se poput tamne mase ocrtavala na jasnom zvijezdanom nebu. Odveo je konja u šumicu. Bila je to zapravo više skupina rijetkih borova i tek kad je zašao među njih ugledao je nisku brvnaru, uz nju koral i zdenac s koloturuom za izvlačenje vode. Kroz tanke pukotine na prozorskim kopcima dopirale su tanke zrake svjetla.

Ross zaustavi konja i pričeka, ali kako se ni jedan pas nije oglasio, potjera konja oko kuće i napokon ga priveže za drveće.

U grad nastavi pješke. Hodao je polako, jer nije želio susresti nikoga tko ga poznaje.

Šuljao se iza kuća duž glavne ulice. Saluni su bili još otvoreni. Ross je začuo muziku u tihoj noći, ali su prozori stambenih kuća bili zamračeni. Nije znao

gdje Fortune stanuje ili gdje se nalazi njegov logor. Trebao je pitati Fostera, ali se nije sjetio.

Zastao je u dubokoj sjeni jedne zgrade. Nasuprot ulici, točno pred njim, bila je šerifova kuća. Ispred nje su bila privezana tri konja, koja su djelovala vrlo umorno. Jesu li to bili konji šerifovih pomoćnika, koji su ga progonili?

Zar su obustavili potjeru? Ross je pričekao dok su se otvorila vrata. Na ulicu je doprla zraka jarkog svjetla. Ross prepozna Murdocka i čovjeka koga su zvali Joe. Odvezali su dva konja i uveli ih u dvorište. Pretpostavljao je da je potjera za njim obustavljena.

Pričekao je da se oba šerifova pomoćnika vrate. Razdvojili su se i svaki je krenuo na svoju stranu. Ross je gledao za njima sve dok nisu utonuli u tami.

Tada je krenuo preko drvenog nogostupa uz rub ulice. Mirno kao netko tko nema što da skriva. Obod šešira zasjenio mu je lice. Pažljivo je promatrao okolinu. Zastao je kada su dva pijanca isteturala iz saluna i s teškoćom se popela na konje. Nije podigao glavu, kad su projurili pokraj njega.

Trgovina drvetom Olivera Fortunea nalazila se u sporednoj uličici. Ross osjeti miris svježeg drveta i promijeni pravac. Ulica je bila mala i kratka, zapravo se cijela sastojala samo od skladišta, jedne dugačke uske barake otvorenih bočnih zidova i niske brvnare na drugoj strani. Sve je utonulo u mrak. Pretpostavljao je da je oko dva sata u noći.

Skočio je preko niske ograde što je dijelila mali vrt ispred

brvnare od same ulice. Prošao je preko lijeha sa cvijećem i usporio korake kad je iznenada stao na šljunak. Polako se zatim odšuljao pokraj pošljunčanog puteljka do kuće.

Prednja vrata i prozori bili su zatvoreni. Ross zaobide kuću. Negdje se oglasio pas. Ross je nepomično čekao dok se sve nije ponovo umirilo i tek tada provjerio prozore i stražnja vrata.

Sve je bilo zaključano. Vanjske su plohe bile potpuno glatke, bez ikakvih pukotina ili napuknuća. Pogledao je zidove. Ocijenio je da bi se lako mogao popeti na krov, ali je pretpostavljao da gore nema prozora. Brvnara je nalikovala pravom malom utvrđenju.

Ross se iznenada trgnuo kada je začuo tupo lupkanje od kojeg kao da se cijela kuća tresla. Zvuk je dopirao s prednje strane. Ross pojuri do stražnjeg ugla kuće i polako se počne šuljati uza zid. Ponovo se začulo isto potmulo udaranje, što je odzvanjalo u cijeloj kući. Napokon je uspio raspoznati zvuk. Netko je udarao o prednja vrata.

Ross pažljivo izviri iza ugla. Pred kućom je stajao krupan muškarac. Ross pričekava, zadržavajući dah, dok nije začuo neki glas, očito Fortuneov, koji je pitao tko je.

— Ja sam! — mrzovoljno odgovori muškarac pred vratima. Glas mu je zvučao prigušeno, poput nekog tko nešto skriva. Muškarcu se očito žurilo.

Začulo se tiho škripanje, zasun je podignut i vrata se otvoriše. Svjetlo obasja noćnog posjetioca.

Šerif Ulrik Wannen mrzovoljno podigne ruku i Fortune odloži svjetiljku iza vrata. Wannen uđe u kuću i vrata se zatvoriše.

Ross požuri prema vratima. Pritisnu uho na drvo. Raspoznavao je glasove.

— ... natrag. Ništa.

— Prokletstvo! — poviče Fortune bijesno. — Ponovo ga potjeraj! On ga mora pronaći!

— Pa što da mu kažem? Ti bar znaš kakav je on...

— Nije on kao ti! — podrugljivo ga prekine Fortune. — Ali on je tvoj pomoćnik. — Hoćeš li možda da počne razmišljati? Obračun s Teksačaninom je ipak bila tvoja briga. Pošalji svoje ljude za njim u potjeru. Murdock ne prelazi preko na teritorij Oklahome. Ross ga je doduše nadmudrio, ali on svejedno ne vjeruje u tvoju priču. Sada ne smijemo dizati previše prašine...

— Goni se! — prosikće Fortune izvan sebe od bijesa. — Kad te čovjek jedanput zatreba... Pa, morao sam jednom starom prijatelju učiniti uslugu...

Ross se povuče natrag. Ovog puta svjetlo nije dopiralo kroz poluotvorena vrata kada je šerif napustio kuću. Fortune je ugasio svjetiljku. Ross je gledao za krupnim šerifovim likom koji je brzim koracima žurio prema glavnoj ulici.

Ross naglo jurne prema vratima. Stane pred njih i šakom zabubnja po njima.

Vrata su se odmah otvorila. I dalje je sve bilo mračno.

— Do đavola, pa što još hoćeš?

Ross zamahne pesnicom u mrak. Pogodio je čovjeka u lice.

Ross se ugura u kuću kroz pritivorena vrata i zatvori ih za sobom. Začuo je prigušeno stenjanje i zakoračio u mrak. Nogom udari o nečije tijelo. Sagne se i čvrsto ga obujmi.

Fortune se pokušao braniti. Ross osjeti Fortuneov dah na svom licu.

Ponovo zamahne svom silom posred muškarčeva lica i istovremeno ga ispusti iz ruke. Fortune se stropošta na pod.

XIV

Ross je pronašao svjetiljku i upalio je. Oliver Fortune je ležao na podu. Lice mu je bilo umrljano krvlju. Ross pogleda oko sebe. Bila je to udobno namještena velika prostorija s otvorenim kaminom, masivnim namještajem i krznima na grubim drvenim zidovima. Iz prostorije su vodila troja vrata, od kojih su dvojica bila zatvorena.

Jedna se iznenada otvoriše. Pojavila se mlada žena pepeljaste kose. Bila je odjevena u kućnu haljinu od crvene svile. Oči su joj bile snene.

— Ollie! Gdje si? — piskutavo upita.

Veliki masivni stol skrivao joj je vidik na onesviještena Ollija. Ross se osmijehne pomalo usiljeno.

— Odmah će se vratiti — odgovori joj. — Morao je izići da se dogovori nešto sa šerifom.

Žena ga je gledala i zatim koketnim pokretom odmaknula kosu s lica. Činilo se kao da se sprema da mu pride bliže. Ross rukom pokaza na kućna vrata.

— Vani je — nastavi zavjereničkim tonom. — Molim vas, vratite se opet u krevet i navucite pokrivač preko glave. Ollie

i ja moramo razgovarati s jednim momkom. Možda će razgovor biti malo grublji. Žena se zakikota, ali ga posluša i zatvori vrata za sobom. Ross podigne Fortunea i baci ga na klupu pred kaminom. Fortune tresne na drveno sjedalo. Vjede mu zatitraše. Ross podigne svjetiljku na rub kamina i nasloni se na zid.

Fortuneovo nabijeno zdepa-sto tijelo bilo je odjeveno u vezeni jutarnji ogrtač od zelene svile. Ross mu na brzinu pretraži džepove, ali u njima ne nađe oružje. Pogleda prema ulaznim vratima. Na gredi iznad dovratka nalazila se puška pričvršćena metalnim kukama, a kraj nje revolver. Uvijek nadohvat ruke, u slučaju da se pojave neželjeni posjetioči. Ross se samo nasmiješi kad je Fortune otvorio oči.

Pričekao je dok mu se oči razbistre. Fortune je stenjao i grčio široko lice. Iz nosa mu je tekla krv i slijevala se na skupocjeni ogrtač. Rukom obrisa nos i zagleda se u svježu svjetlocrvenu krv.

— Zašto ste to učinili, Ross?

— upita mirno. Očito se pribrao i već potpuno vladao sobom. Pokušao se uspraviti.

Ross zakorači prema njemu, udari ga nogom u koljeno i ponovo ga sruši. Fortune pri padu glavom udari o naslon klupe.

Pritisne rukom bolno mjesto, a onda je spusti. Na svijetlosmeđoj kosi zadržali su se tragovi krvi s dlana. U očima mu se održavala zabrinutost.

— Zar me želite ubiti? — upita kratko.

— Ovisi o vama — odgovori.

– Što želite znati? Možda se možemo nagoditi.

– Zar mi možete nešto ponuditi?

– Možda. Novac?

Ross odmahne glavom.

– Pa što onda? Što želite?

– Informacije. Što se događalo u Bristolu prije no što smo Lawrie i ja uhapšeni?

Fortune se obližne. Usne su mu bile natečene i krvave.

– Roxby – započe vrebajući na Rossove reakcije – Roxby je tajno prodavao zalihe iz vojnog skladišta. Kada ste vi i poručnik Lawrie htjeli hranu razdijeliti, našao je dva izvrsna krivca za sve.

Ross duboko udahne. Znači da je sve bilo tako jednostavno. Prijevara i krađa. Prijevara naroda i izmoždenih vojnika od kojih su se mnogi rušili i umirali od slabosti i iscrpljenosti.

– Zašto ste me htjeli ukloniti? – upita Ross. Odgovor mu je bio poznat. Fortune je bio Roxbyjev narednik i bio je odan svom pretpostavljenom, jer je i sam imao udjela u tom prljavom poslu.

Fortune se preznojavao, a lice mu je bilo blijedo. Nije odgovorio, nego je upitao:

– Što ćete sad učiniti?

– Gdje mogu naći Murdocka?

Fortune iznenada razrogači oči, a usnice mu zadrhtaše.

– Murdock? Šerif Wannen...

Ross samo odmahne rukom.

– Idemo zajedno Murdocku.

Fortune se još jedanput pokušava uspraviti. Ovoga puta ga je Ross pustio.

– Ross! Pa mi se možemo nagoditi! Lawrie je mrtav. Njega više nitko i ništa neće oživjeti.

Recite, što hoćete? Vidjet ću što se može učiniti.

– Kakvo ste naređenje dali Nevadi Slimu?

– Nevada Slim? Tko je to? – Fortune je ponovo žmirkao.

Ross ponovo zamahne pesnicom. Pogodio je Fortunea točno u bradu. Glava mu poleti opet unatrag i ponovo udari o tvrdi drveni naslon klupe. Fortune se gršio, lice mu se izobličilo. Okrene se na stranu i sruši s klupe na pod.

Ross ga podignu u vis.

– Nešto sam te pitao! Kakve veze imaš s Nevadom Slimom?

– Bože moj, Ross! On radi za mene!

– Imao je nalog da me ubije?

Ross ga zatrese i Fortune odgovori:

– Da... da...

Ross ga odgurne od sebe. Fortune nije želio da dođe do procesa. Zato i one lažne izjave protiv njega koje su ga teretile, zato i ono oslobađanje iz zatvora, koje je bilo unaprijed dogovoreno. Ubijen na bijegu, to je uvijek dobro zvučalo, a zadovoljilo bi čak i tako sumnjičava čovjeka poput Murdocka.

– Dižite se – naredi mu Ross. – Idemo sad Murdocku.

– Ross! – zaurla Fortune i zatim počne jecati. – Ross! Urazumite se, čovječe! Pa ne možete mi sad ovdje razoriti sve što sam postigao!

Ross se samo namrgodi. Zgrabi čovjeka koji je surađivao s banditima i prevarantima, prebaci ga preko ramena i krene prema vratima.

– Ollie! – začu se piskutavi glas plavuše.

Ross se još jedanput okrene.

Žena je ponovo stajala na vratima spavaće sobe.

— Ollie! Kamo ideš?

Fortune promrmlja nešto nerazgovijetno. Ross joj odgovori:

— Ide u zatvor, madam.

XVII

Za vrijeme neumoljiva marša kroz hladnu noć, Fortuneu nitko nije priskočio u pomoć. Susreli su samo nekolicinu kasnih noćnih posjetilaca saluna, koji su, vidjevši taj čudan par skrenuli u stranu.

Jednog od njih Ross zaustavi i upita ga gdje se nalazi Murdockova kuća. Dobio je odgovor i odvuče Fortunea tamo.

Ross nogom stade udarati o vrata kuće utonule u mrak, sve dotle dok ga neki ljutiti glas nije poslao k vragu.

— Tko je tamo? — zadera se Murdock.

— Ross! — odgovori on.

Psovke naglo prestadoše. Vrata se otvoriše. Don Murdock je u jednoj ruci držao svjetiljku, u drugoj kolt. Cijev revolvera uperi na Rossove grudi i tek tada bolje pogleda čudan par pred svojim vratima.

— Pustite me da uđem — mrko mu se obrati Ross — prije no što se pola grada digne na noge...

Murdock se odmakne u stranu, ali ne spusti revolver.

— Zašto dolazite meni? I zašto nosite Fortunea na leđima?

— Zato što ne može hodati — odgovori Ross prvo na posljednje pitanje. — Ili ne želi hodati.

Strese sa sebe trgovca drvetom kao da je vreća. Odjeknu tup udarac tijela o daščani pod.

Ross pogleda Murdocka. Šerifov je pomoćnik bio u duga-

čkoj bijeloj noćnoj košulji, ispod koje su mu virile gole noge. Na njih je stigao navući samo čizme. Ross se nasmiješi gledajući Murdocka.

— Dolazim vama — započe — jer Wannen i ovaj tu zajedno rade.

— Ne vjeruj mu! — kreštavo poviče Fortune. — Don!

Uhapsi ga smjesta.

Fortune se nekako uspio prići. Njegovo se okruglo lice s osušenim tragovima krvi doimalo zastrašujuće poput grimase divljeg Indijanca na pljačkaškom pohodu. Nabijeni se zdepasti muškarac teturavo uspravi ispred Murdocka.

— On je ubojica, Don!

Murdock odgurne Fortunea nevoljkim pokretom ruke u stranu.

— Pričajte. Ali budite kratki.

Ross mu sažeto sve ispriča o događajima u Bristolu pa do Wannenova kasnog posjeta Fortuneu.

Murdock stisne crne oči.

— Svjedoci, Ross. Imate li svjedoka za vašu priču? Što ja inače mogu poduzeti protiv Wannena?

— To je vaš problem. Pustite ga da se povuče s dužnosti. Ako uhapsite Fortunea, Foster će dati izjavu. Možda čak i Swinton, ako mu obećate slobodu. Njega traže samo u Teksasu, zar ne?

Murdock protrlja čekinjastu bradu. Desnica u kojoj je držao kolt visila je opušteno uz tijelo. On mi ipak vjeruje, pomisli Ross i duboko udahne.

— U redu, vidjet ću što se može učiniti. Zatvorit ću i vas i njega, dok ne dođe sudac.

— Ne — odgovori Ross oštro.

– Murdock! Slušajte me, što ću vam ja uvdje? Ja nisam ništa skrivio, to dobro znate! A moram nešto hitno srediti...

– Imali ste dvije godine vremena. Sada vam više ni dva tjedna nisu toliko važna.

– Jesu – inzistirao je Ross. Mislio je na jahača, koga je McCrudden poslao. Roxby će biti obaviješten i čeka ga. Zurio je Murdockovo grubo lice i vidio njegov nepokolebljiv pogled.

– Ne, ja ne idem u zatvor. Ruke su mu bile ukočene i odmaknute od tijela. Neće pucati u šerifova pomoćnika, neće ni ruku podići na njega. Morao je uspjeti i ovako.

– Done! Pa on te želi previriti! Zar ti to ne shvaćaš?

Murdock se naglo okrene prema Fortuneu, a ruka mu poleti u zrak i Fortune se bojažljivo pogne, uvukavši glavu među ramena.

– Ti si gotov, Fortune – izusti Murdock. – Od ovog si grada napravio kockarnicu, pljačkao si ga kao... – Murdockov je glas zvučao duboko i promuklo od bijesa. – Nemoj se ni usuditi još jedanput govoriti sa mnom!

Ponovo je pogledao Rossa, koji se nije ni pokrenuo. Ross je mogao svladati Murdocka, dok je on govorio s Fortuneom.

Murdock napokon baci revolver na stolicu.

– U redu, Ross. Gubite se sada. Ja ću već nekako izići s ovim na kraj!

Ross nijemo kimne, uputi Murdocku još jedan kratki osmijeh i krene.

Napustio je grad tajno kao što je i stigao. Svog je konja zatekao privezana u šumici gdje ga je i ostavio. Uzjahao je i krenuo prema Cimarronu.

Projahao je kroz kanjon do rijeke, ne misleći mnogo na Nevadu Slima, bandita koji je ležao vezan u jarku. Murdock će se već pobrinuti za njega, on je šerifovu pomoćniku vrlo točno opisao jarak.

Sunce je već pružalo prve zrake prema ostrim vrhovima bregova na istoku, kad je Ross stigao do rijeke. Slijedio je pješčanu traku prema zapadu, sve dok nije ugledao utvrdu pred sobom. Na kanzaškoj se strani nalazila koliba sa čijeg se krova vijorila zastava Sjedinjenih Država. Pred kolibom je sjedilo nekoliko vojnika u tamnoplavim uniformama, a oružje im je ležalo nadohvat ruke.

Ross sjaše s konja i priveže ga. Bio je umoran i iscrpljen pa je zahvalno prihvatio ponudu vojnika da s njima doručkuje.

– Hoćete li prijeko? – upita ga narednik, stariji sjedokosi muškarac, snažna vrata i ruku koje su djelovale poput lopata. Ross samo kimnu. – Kiove! – narednik rukom pokaže prema plavozelenkastom zidu šuma s druge strane rijeke.

– Tako daleko na zapadu? – upita ga Ross začuđeno.

– Nekoliko skupina. Bore se protiv bandidata koji neprestano zalaze na njihov teritorij i krađu im konje. Budite pažljivi.

– Hoću na zapad, duž Beaver Creeka do New Mexica.

– To je oko tri stotine paklenih kilometara puta – odgovori narednik.

Ross ustane i donese paketić cigareta iz svoje torbe. Ponudi cigaretama vojnike i većina ih se posluži. Sjedio je opušteno na suncu i pio kavu.

– Na kojem mjestu banditi prelaze preko rijeke? – upita, jer nije mogao zamisliti da to pokušavaju tu, gdje se nalazila vojnička postaja.

Narednik pokaže prema istoku.

– Postoji više plitkih prijelaza koje mi kontroliramo. Sinoć se ovdje koješta događalo. Ali mi smo odgovorni samo za sigurnost granice pred Indijancima.

Ross ga je pažljivo promatrao. Dobro je zamijetio mekani naglasak južnjaka u govoru tog čovjeka.

– Jeste li bili u ratu? – upita ga.

Narednikove oči na trenutak bljesnuše. Odmah, međutim, obori pogled. Zurio je u plavu tkaninu svoje uniforme.

– Nemojte se osjećati neugodno – izusti Ross. – I prije smo bili jedna nacija, samo što to mnogi nisu htjeli uvidjeti.

Sjedokosi narednik kimne u znak slaganja.

– Bili smo i ostat ćemo to, ali sadašnjost nije nimalo lijepa za čovjeka koji je izgubio.

– Nije nečasno izgubiti besmislen rat – odgovori mu Ross. – Gdje ste služili?

– U Georgii. Konjica. Sedmi puk. Vi ste bili kod Teksašana?

Ross kimne. – Poznajete li kapetana Roxbyja iz Louisiane?

– Ne, ne poznam. Mi smo se, doduše, borili zajedno s odredi-

ma iz Louisiane u bici za Lookout Mountain u Tennesseeu, ali njega ne poznajem. Zašto me pitate?

– Tražim ga. Navodno da se doselio na Beaver.

– U New Mexico? S doseljenicima?

– Da, tako sam čuo.

– Doselili su se na pogranično područje. Nema ih mnogo.

Narednik donese zemljopisnu kartu iz kolibe i pokaže Rossu mjesto. Naselje nije bilo ubilježeno. – Postoji jedno selo osnovano prije otprilike pola godine, ali ne znam kako se zove.

Ross se zahvali i ustane. – Mnogo sreće! – poviče narednik kad se Ross popeo na konja i odjahao prema vodi. – I pozdravite svog prijatelja. U ime jednog starog ratnog druga...

XIX

Tri dana Ross je slijedio vijugavi tok Beaver Creeka kroz guste šume i prostrane ravnice obrasle travom. Tek dalje na zapadu zemlja je postajala sve ogoljenija, napuštenija i pješčanija.

Ponovo je izbjegavao susrete s drugim ljudima. Jednom je iz daljine ugledao nekoliko muškaraca koji su pratili stado divljih mustanga, a dvaputa se približio logorskim vatrama usamljenih traperi. Taj dio teritorija Oklahome, bio je uglavnom nenastanjen.

Trećeg dana predvečer stigao je do malenog naselja smještene kod ušća Currampow Creeka, divlje planinske rijeke koja je donosila hladnu bistru vodu iz visinskih predjela i tu se ulijevala u Beaver Creek. Jedno-

stavne drvene kolibe bile su podignute na južnoj obali Beavera. Bile su ograđene primitivnom ogradom od grubo tesanih balvana. Vrata su se otvorila i Ross je ujahao.

Odmah je shvatio od čega su ovi ljudi živjeli. Pred svakom kolibom bila su razapeta krzna preko drvenih okvira. Uglavnom su to bila krzna lisica, dabrova i srna, ali bilo je i nekoliko sivih vučjih krzna.

Topot kopita njegova konja privukao je ljude iz kuća. Žene u dugim pamučnim haljinama s djecom, koja su virkala iza skuta svojih majki. Nekolicina muškaraca dotrčala je s rijeke, bila su to četvorica starijih ljudi, mladi muškarci su očito bili u lovu.

Jedan visoki čovjek oštih crta lica držao je u ruci pušku, međutim, cijev je bila uperena u pod. Ross obuzda konja na slobodnom prostoru između koliba i sjaše. Sjedokosom čovjeku s puškom u ruci okrene leđa, izvuče revolver iz opasača i spremi ga u torbu pričvršćenu za sedlo. Tada se okrene.

— Zovem se Mike Ross — glasno progovori. — Već dani-
ma putujem i trebaju mi namirnice. Inače ne bih došao ovamo nego nastavio put.

Stariji je čovjek bio odjeven u kožnate hlače, mokasine od meke kože i sivu pamučnu košulju. Kimnuo je glavom.

— Ja sam Jack Angelis. Dobro nam došli, ako ste stigli s prijateljskim namjerama. — Pružio je pušku jednoj od žena, a ona je odložila pokraj kolibe.

— Hvala — reče Ross. Odvede konja u koral, rasedla ga i

odvuče sedlo natrag prema kolibi.

Angelis pokaže prema jednoj niskoj dugačkoj kolibi koja je služila kao skladište krzna.

— Ako vam je ta prostorija dovoljno dobra, možete u njoj prenoćiti.

Ross baci sedlo na pod pokraj ulaza u kolibu i virne u prostoriju. Strop je bio vrlo nizak, tamo nije mogao stajati uspravno, a smrdilo je i na svježe ode-
rana krzna. Odlučio je spavati pod vedrim nebom, iako nije želio uvrijediti domaćine koji su već navikli na taj smrad. Samo se osmijehnuo.

Muškarci su završili posao na rijeci i pridružili se ženama koje su pripremale večeru za malenu zajednicu. Večera je iznesena na dugačak stol od dasaka, a veća su djeca donijela jednostavne stolice i velike vrčeve sa svježom hladnom vodom iz planinskog potoka.

Za vrijeme obroka nitko mu nije postavljao pitanja, zapravo nitko ništa nije ni govorio. Ross je pretpostavljao, da su ti ljudi članovi neke slobodne vjerske zajednice, kakvih ima mnogo na zapadu. Za večeru su spremili pečeno i kuhano meso, toplo i hladno i svjež domaći kruh. Ross je bio izgladnjejao, pa je pohlepno jeo, a mlade žene i djevojke počele su se smijuljiti. Ross se samo osmijehne, jer ga to nije nimalo smetalo.

Tek kada se smračilo završili su jesti i pojedini su se članovi obitelji povukli na spavanje u svoje kolibe. Jack Angelis, Ross i jedan mršavi muškarac s ukočenom rukom ostali su još za stolom. Ross ih ponudi cigaretama, ali su ih odbili.

Razgovor se odvijao s naporom i dugim prekidima i Ross zaključi, da te ljude nisu zanimali događaji u drugim krajevima zemlje. Živjeli su vrlo skromno i povučeno po pravilima koja im je nametnula neposredna okolina. Vrijeme, divljač koju su lovili, banditi i Indijanci koji su lutali naokolo. U toku posljednjih mjeseci imali su sreće. Uspjeli su otjerati nekolicinu Kiova, pa čak i neke Osa-ge, prije no što je došlo do krvo-prolića. Dva bandita, koja su pokušala da im ukradu krzna ulovljena prošle zime, sada su se nalazila ispod niskih humaka s druge strane Beavera.

— Htio bih k doseljenicima u New Meksiko — reče im Ross.

— Do granice je oko osam kilometara. Poznajemo većinu doseljenika, jer nam oni isporučuju povrće, a mi njima meso i krzna. Neki su od njih ovdje živjeli. — Angelis odmahne rukom.

— Ali su otišli u New Meksiko i tamo žive prema zakonima Sjedinjenih Država.

— Idem Julianu Roxbyju — nastavi Ross.

Angelisovo se izborano lice namrgodi.

— Julian, da, poznajem ga. Dobar čovjek.

Ross pogleda starog čovjeka. Njegove su riječi čudno zvučale. Dobar čovjek. Međutim, ono »ali« ostalo je neizgovoreno.

— Živi sa dvije žene — objasni mu drugi muškarac s očitim negodovanjem.

Ross se osmjehne, a Angelisovo se lice još više namršti. Ross brzo promijeni temu.

— Kako mogu doći do njega? Muškarci mu objasne kojim putem da krene, vrlo polagano

i detaljno, kao da su Rossa htjeli zadržati što dalje od tog mjesta grijeha i bluda. Nakon toga su ustali.

— Već je pao mrak. Za nas je vrijeme da idemo u krevet. Laku noć.

Ross je pričekao dok muškarci nisu zaključali vrata ograde i nestali u kolibama. Tada je i sam rasprostro svoje pokrivače pokraj kolibe koju su mu ponudili za spavanje, umotao se i također zaspao.

XX

Ross je krenuo rano. Angelis mu je dao sušeno meso i čuturu svježe izvorske vode. Kad mu je Ross ponudio novac, žestoko je odbio. Zatim se zahvalio i uzjahao.

Put kojim je Ross jahao polagano se ali stalno uspinjao, pa nije mogao napredovati brzo kako se nadao. Tek oko podneva ugledao je prve doseljenike. Utvrđeno malo gospodarstvo, obrađene njive, oko kojih su doseljenici podigli ograde. Nije se zaustavljao. Od lovaca na krzna saznao je da se Roxby naselio u blizini plodne doline, koja se nalazila nešto dalje prema jugozapadu u podnožju Carriso Hillsa.

Duž obale rijeke protezala se utrta staza koju je Ross slijedio. Široka dolina uz rijeku bila je podijeljena na polja, na kojima su radili doseljenici. Primijetio je kako ga pažljivo prate pogledima, dok im se ne bi izgubio iz vida, ali nitko nije posegnuo za oružjem.

Ross je bio zaokupljen mislima i osjećao je kako u njemu raste napetost. Činilo mu se da ga ta napetost poput željeznog prstena steže oko grudi i guši.

U mislima je pred sobom vidio kraj svog puta, činio mu se nadohvat. Osjećao je kao da Ray Lawrie jaše uz njega i osmijehuje mu se. Sjećao se posljednjih sati provedenih s Rayom u vlažnom podrumu bristolskog suda, kad je Ray pokušavao razvedriti ogorčenog Rossa, Ross je drmao rešetke zatvora i dozivao Roxbyja, ali nitko nije došao.

Prisjećajući se te posljednje noći Ross osjeti kako su mu se osušila usta i kako se u njemu ponovo rasplamsava mržnja. Drhtao je usprkos jakom suncu.

Na raskršću putova zaustavi konja pogledavši rijeku ispod sebe i potjera konja užom stazom. Kako mu je Angelis opisao put oko desetak kilometara iza tog raskršća uz rijeku trebala je biti Roxbyjeva farma. Ross je umorno i pogrbljeno sjedio u sedlu. Odonda, od onih posljednjih teških bitki kod Yorktowna nije više ubio ni jednog čovjeka. Naglo se prenuo iz razmišljanja i opazio da mu se desna ruka nalazi na dršku revolvera i brzo je povuče natrag.

Njegov je konj usporio a on ga nije požurivao. Sunce je već zapalo duboko prema zapadu, kad su se pred njim ukazali niski drveni krovovi dviju tamnosmeđih brvnara i počeli polako rasti što im se više približavao. Blago nagnute padine Carriso Hillsa bacale su plavičasto zelenkaste sjene.

Ross obuzda konja i zaustavi se na maloj uzvisini s koje se pružao pogled na dolinu uz rijeku. Obradena su se polja rasprostirala preko blagih padina. Blještala su svježim zelenilom mladih usjeva, a na manjim po-

ljima oko samih brvnara bilo je zasadeni povrće.

Polako potjera konja niz padinu. Još nije vidio ni jednog čovjeka, ali je iz kamina na glavnoj kući izlazio dim. Ispred kuće je bila velika terasa. Između stambene zgrade i sjenika Ross ugleda dugačku staju i kore u kojima su bili jahači konji. Lijepe životinje sjajne dlake.

Cijelo je gospodarstvo odražavalo marljivost i spretnost njegovih vlasnika.

Na terasi se pojavi snažan muškarac i osloni ruke na ogradu. Malo nakon toga izide visoka, vitka žena. Stane pokraj njega i položi mu ruku na rame.

Ross se polako približavao. Postepeno se otkrivalo sve više i više pojedinosti, a nakon izvjesna vremena muškarcu se pridružila još jedna žena.

Ne, to je bila još djevojka, konstatirao je Ross. Vitka i tanana, duge sjajne crne kose i tamnih očiju na svijetlom licu.

Ross je ukočeno zurio u muškarca, kad je dvadesetak metara ispred terase zaustavio svog konja. Nepomično su se promatrali.

Roxbyjeva je kosa bila isto onako sijeda i čupava poput javčareve dlake, visoko čelo tamno od sunca, a na širokoj su mu bradi izbijale guste čekinje. Gornju su mu usnu gotovo sasvim skrivali gusti tamni brkovi.

Međutim, njegove oči bile su ono što je Rossa zbunjivalo. Nije znao što je zapravo očekivao. Nesiguran progonjen pogled? Te su ga crne oči mirno promatrale. Roxby digne svoje snažne

ruke s ograde i side niz dvije stepenice s terase.

Bio je u hlačama od tamnosmeđeg grubog sukna i jednostavnoj pamučnoj košulji sa zavrnutim rukavima, pa su se vidjele snažne ruke sve do laktova. Nije imao opasač s revolverom.

Tri koraka ispred Rossova konja Roxby se zaustavi.

— Sjašite, Ross — progovori mirno. — Upravo smo se spremali da večeramo. — Okrene se i vrati natrag na terasu.

Ross se ugrize za usnu, ali ipak skoči s konja i odvede ga pred kuću. Roxby i obje žene promatrali su ga dok je privezivao konja, a tada je Roxby zajedno s visokom ženom ušao u kuću.

Djevojka je ostala na terasi. Terasa je bila podignuta od zemlje i tako je Ross morao podići pogled prema njoj. Njezin je pogled bio neuobičajeno ozbiljan za tako mladu djevojku. Usta malena, svježa, rumena, a ruke i prsti nježni i vitki.

Ross se popne uz stepenice na verandu i kimne djevojci.

— Uđite samo — progovori ona zvonkim glasom. Ross krene za njom, gledajući njenu vitku figuru. Negdje u kući plakalo je dijete i djevojka se okrene, osmjehujući se Rossu.

— To je Raymond, Barbarin i Julianov sin.

Ross osjeti kako mu se srce steže. Djevojka pred njim bila je zaista lijepa.

— Ja sam Thea, Barbarina sestra. — Pokaže rukom prema dugačkom ulaštenom stolu u sredini prostorije. Žena je stajala pokraj peći, a Roxby kraj kamina uza zid. U kutu je bilo ne-

koliko pušaka na stalku. Dva revolvera i staro oficirsko oružje.

— Pustite nas da prvo nešto pojedemo — reče mu Roxby. Ross samo kimne glavom. Barbara Roxby iznese posude s hranom na stol. Ross je i dalje stajao pokraj stola. — To je Barbara, moja žena. Thea, gospodin Ross. Počnimo.

Roxbyjev glas nije ništa odao, ali je nešto ipak moralo biti drugačije u toj kući, razmišljao je Ross, jer ni Barbara ni Thea nisu skidale pogled s dvojice muškaraca.

Ross im se pridruži za stolom.

— Živimo ovdje sami — objasni Roxby. — Njive obrađujemo zajedno. Svi doseljenici rade zajedno. Posao nam ide vrlo dobro.

Ross opet samo nijemo kimne. Činilo mu se da mu je u grlu nešto zapelo. Teško je gutao i samo je prebirao po tanjuru. Osjetio je Thein pogled na sebi. Promatrala ga je ispitivalački i na brzinu proguta zalogaj koji je upravo stavio u usta.

Već je završio, kad je gospođa Roxby počela raspremati stol. Thea joj je pomagala. Roxby dade glavom znak Rossu te krenu prema vratima. Ross dohvati svoj šešir koji je bio odložio na ormarić kraj vrata i pođe za njim.

Sunce je već zašlo za brda na zapadu i puhao je prohladan vjetroć. Roxby zaobiđe kuću i uputi se prema stajama. Pred vratima u staju zastane.

— Znao sam da ćete doći — mirno i polako se obrati Rossu.

— Od McCruddena?

— McCrudden? O njemu nisam... nisam odonda ništa čuo.

– Roxbyjev glas je i dalje zvučao vrlo staloženo.

– Kako ste me onda očekivali?

– Smatrate da sam ja kriv za smrt Raya Lawriea. Znam to još odonda. Bili ste prijatelji...

– Jeste li krivi?

– Jesam – odgovori Roxby. Okrene se i otvori stajska vrata. Konji su naslonili glave na ogradu korala. Roxby donese dvije kante zobi iz staje da nahrani konje. – Da, kriv sam. Nisam smio dopustiti da vas uhapse, a osobito Lawriea.

– Zar to onda niste znali?

– Ne, onda to još nisam znao.

– Roxbyjev je glas odjednom postao hladan. – Ali ni sada neću ništa reći protiv starih drugova iz rata, Ross. Ništa, razumijete li?

– Vaš narednik mi je dovoljno ispričao – odgovori mu Ross. – Sve znam.

Roxbyjevim licem preleti brzi osmijeh.

– Susreli ste Jima Hillmana? Kako je?

Ross je zurio u Roxbyja.

– Ne poznajem Hillmanna. Mislim na Olivera Fortunea.

Osmijeh na Roxbyjevu licu se zaledi.

– Fortune? Gdje je sada taj lupež?

– Živi u Englewoodu. Do prije nekoliko dana kao bogat čovjek. Sada sjedi u zatvoru, osim ako mu još jedanput nije pošlo za rukom da se izvuče.

– Ross, Fortune nikada nije bio moj narednik. Fortune nije čak ni bio u odredima iz Louisiane.

Ross je netremice zurio u Roxbyja. Roxby nije oborio po-

gled već je mirno gledao Rossa u oči.

– Narednik Bill Eylers je razgovarao s vašim narednikom nakon kapitulacije... – Ross odjednom umukne. Eylers nije spominjao ime. A on, Ross, smatrao je, da je Fortune bio Roxbyjev narednik posljednjih dana rata.

– Fortune je pripadao garnizonu – nastavi Roxby polako.

– Zapravo pozadinskim jedinicama, komori. – Roxby rukom protrlja bradu. – Ako se još dobro sjećam, on je bio glavno piskaralo u odjelu za opskrbu. Bio je podređen izravno McCruddenu, komandantu cijelog garnizona. Čudi me da ga nikada niste vidjeli...

– Lawrie i ja smo bili samo jedan dan u logoru.

– Da, točno. Vi ste odmah počeli pljačkati skladište. – Ross je već bio spreman da žestoko reagira na te Roxbyjeve riječi, ali ga je spriječio osmijeh što je poigravao oko Roxbyjevih usana. – Za to sam ja kriv. Znao sam da zalihe ne kanite upotrijebiti za sebe. – Lice mu se uozbiljilo. – Ja sam to znao, a i McCrudden također. Zato i nisam mogao pretpostaviti, da će vas, mislim Lawriea, osuditi na smrt. Kapitulacija samo što nije bila potpisana. I to je McCrudden također dobro znao. Ali ja sam svejedno kriv, Ross, iako sada ne znam kako da se isкупim.

Ross je gledao u pod. – Fortune mi je pričao da ste vi pljačkali skladište, a mi smo vam dobro došli kao krivci na koje ste sve svalili. Sve je išlo na Lawriea i moj račun.

Ross začu prigušen uzvik iza sebe i naglo se okrene. Bilo je već prilično mračno i nije primijetio ženu koja je nepomično stajala kraj staje.

— Nisam željela prisluškivati. Htjela sam vas samo pozvati na kavu.

Gledala ih je razrogačenih očiju, a usta je pokrila rukama.

Roxby zagrlj svoju ženu i odvede je prema kući. Ross krene za njima.

U kući su bile upaljene svjetiljke. Thea se blistavo osmjehnula ugledavši Rossa. Ross osjeti gorak okus u ustima.

— Sjednite, Ross. Mislim da je vrijeme da razjasnimo stvari. Siguran sam da smo svi mi prevareni... — Ross sjedne. Thea ih posluži kavom. — Nakon kapitulacije bio sam prvo u Vicksburgu — započe Roxby tiho. — Ali nakon toga sam odmah produžio u Mineral Wells u Teksasu.

Ross je zurio u nekadašnjeg kapetana, ali on nije dizao pogled sa stola. Zamišljeno je mijesao žličicom kavu.

— Mineral Wells! — tiho ponovi Ross. — Pa to je...

Roxby polako kimne glavom.

— Da, točno. To je rodno mjesto Raya Lawriea. Želio sam posjetiti njegovu obitelj, želio sam im sve objasniti i nadao se da ću tamo i vas naći. Ali vi niste dolazili. Njegov je otac umro godinu dana prije toga. Htio sam ostati tamo nekoliko tjedana, čekati vas i pomoći koliko mogu. Ostao sam gotovo godinu dana. — Dignuo je pogled i osmjehnuo se Barbari. — Kad je majka umrla... zar ne shvaćate, Ross? Barbara i Thea su Rayove sestre.

XXI

Ross naglo problijedi. Zurio je u Theu. Činilo mu se kao da mu je pala mrena s očiju. Ta kosa, nos, usta... I njezin brzi osmijeh.

Sada je njezino lice bilo ozbiljno. Barbara je za to vrijeme netremice gledala u svog muža.

— Fortune laže, Ross. Tek kasnije sam posumnjao da je netko pokušao sakriti svoje pljačkanje i prijevare. Fortune... Roxby stisne pesnice.

— Ali to nije mogao učiniti sam — reče Ross. — Nikada. U to sam siguran. — Razmišljao je o svom susretu s McCruddenom i o jahaču koji je poslan Fortuneu. — McCrudden — reče.

Roxby zatrese glavom. — Ne mogu vjerovati. — Gledao je u Rossa i Ross primijeti odsjaj u njegovim očima. — Bože moj, da sam samo nešto naslućivao! — Udari pesnicom o stol. — Barbara! — zaurla. — Reci nešto! Ja sam kriv za smrt tvog brata!

Barbara ga je nijemo promatrala i zatim spusti glavu. Theino je lice nalikovalo kamenoj maski.

— Barbie! — poviče. — Barbie! Reci mu, da to nije istina! On u to vjeruje! On je cijelo vrijeme vjerovao u to!

Roxby skoči i istrča iz kuće. Ross je u nedoumici gledao za njim a zatim i sam izišao.

Visoko iznad njih blijedi mjesec širio je svoje blago svjetlo, obasjavajući brdovit krajolik oko njih. Ross pogleda oko sebe. Nigdje nije mogao otkriti Roxbyja. Napokon otrči iza kuće.

Vidio je kako se nešto pokreće u sjeni ispred staje čija su vrata bila otvorena. Ross glasno zovnu Roxbyja, ali mu on ne odgovori. Ross ugleda nekadašnjeg kapetana kako nosi sedlo prema koralu. Pride mu bliže.

— Što namjeravate? — upita ga.

— A što mislite? Zašto ste vi došli ovamo?

Ross mu nije odgovorio.

— Upravo to isto sada ja namjeravam učiniti — nastavi Roxby mrka izgleda. — Shvaćam vas, Ross. Pustite me da ja to sredim. I nemojte me pokušavati zadržati!

Ross pripali šibicu i u žutom svjetlu plamička ugleda Thein tamni lik i njezine velike tamne oči u kojima se odražavao odsjaj vatre. Prišla je bliže Rossu i položila mu ruku na rame. Ross osjeti kako ga od njezina dodira podilaze žmarci. Zatim osjeti njezin topli dah na licu, kad je usne približila njegovu uhu.

— Morate ga zadržati! Sve to čini zbog Barbie! Kao da je poludio! Sve ove godine se toliko mučio...

Roxby je iz koralu izveo velikog crnog konja, snažnu životinju koja je nemirno rzala.

Ross mu prepriječi put.

— Ne, Roxby — započne. — To nije rješenje.

— Maknite mi se s puta, Ross!

— Neću. Ja sam se zakleo da ću osvetiti Lawriea.

Ross nije vidio pesnicu koja je poletjela prema njemu. Udarila ga je snažno u bradu i odbacila prema Thei. Povukao ju je sa sobom na pod. Thea prigušeno vrisne. Ross odmah skoči na

noge. Vidio je kako se Roxby popeo na vranca.

— Ne budite ludi! — poviče. Prstima je uspio dosegnuti Roxbyjevu nogu upravo u trenutku kad je farmer htio zabiti pete konju u slabine.

Vranac udari stražnjim nogama iza sebe, ali Ross je i dalje čvrsto držao Roxbyjevu nogu.

— Ne budite ludi! — ponovo poviče. — Što mislite učiniti bez oružja?

Roxby klizne sa sedla i sruši se na zemlju jer ga je Ross i dalje čvrsto držao za nogu. Vranac otkasa natrag do koralu.

Roxby se digno i poput mačke stane se šuljati oko Rossa. Ross nije mogao vidjeti ništa jasno, samo je razabirao Roxbyjevu sjenu i odjednom ponovo osjeti snažan udarac pesnicom po licu. Sagne se i krene u napad.

XXII

Prostor ispred štale utonuo je u duboku sjenu. Dva su muškarca kružila jedan oko drugog poput dva stara vuka koji se bore za svoj čopor.

Ross se baci naprijed i zamahne pesnicom. Roxby je vjerojatno vidio njegove kretnje, jer je izmakao u stranu kad se Ross zaletio prema njemu. Roxbyjeva se teška šaka zabila u Rossovo želudac poput kamena.

Ross zastenje i pade na koljena. Začuo je Thein vrisak i baci se u stranu. Samo trenutak kasnije kraj njegovih je rebara zviznuo vrh Roxbyjeve čizme. Ross se uspravi. Roxby mu se približio. Ross se iznenada baci naprijed i napadaču zabi pesnicu odozdo među rebra. Udarac je glasno odjeknuo, ali nije po-

kazivao nikakvo djelovanje. Ross je postao oprezniji. Mameći Roxbyja, povlačio se natrake prema mjesečinom osvjetljenom prostoru.

Roxbyjevo je lice bilo izobličeno, u grču. Ross zamahne prema njemu i pogodi ga posred lica. Ponovo zamahne, međutim, ovog puta je njegova pesnica promašila Roxbyjevo lice. Poput čekića je Roxbyjeva šaka udarila o njegov vrat, a zatim u grudi. Ross zatetura, povlačeći se pred divljim napadom.

Međutim, brzo se pribrao i čvrsto se osovivši na noge podigne pesnice pred lice. Roxby se ponovo zaleti.

Ross zamahne desnicom. Roxby, pogođen, ustukne i zatrese glavom. Ross ga je pogodio u oko. Nemilosrdno ga nastavi udarati. Otjerao je protivnika do korala i tu ga priklještio snažnim udarcima.

U ušima mu je šumilo. Roxbyjevi su pokreti postajali sve polaganiji, ali je ipak još jednom pokušao. I dokazao je da je žilav protivnik. Pošlo mu je za rukom da Rossa još jednim teškim udarcem pesnice sruši na pod.

Raširenih je nogu stajao iznad Rossa, dok su mu se pesnice njihale poput teških batova. Ross je bio ošamućen, ali još pri svijesti. Okrenuo se na bok i odupro rukama o vlažnu travu te se s naporom uspravio.

Roxby zamahne prema njemu, ali su sada njegovi udarci bili nesigurni i neprecizni. Ross se teturajući podigao i pošao prema njemu. Istovremeno su zamahnuli. Poletjele su pesnice.

Potmulo udarivši jedna o drugu izazvale su u Rossu oštar

bol koji je osjetio sve do srži kostiju. Ross je glavinjao naprijed i našao se u Roxbyjevim rukama. Stenjao je kao i Roxby. Muškarci su, stišćući se u klinču, teturali naokolo. Do Rossovih su ušiju nejasno i potmulo dopirali glasovi žena. Zvučali su uzbuđeno, zaplašeno, molećivo. Zatim se začuo i neki muški glas i dva su se protivnika, iako još oklijevajući, odvojili jedan od drugog.

Teško dahćući stajali su jedan do drugog. Ross je prvi ugledao došljaka. Jučer je još s njim dijelio kruh.

Bio je to onaj starac iz naselja lovaca na krzno, onaj s ukočenom rukom. Stajao je pred njima, držeći svog konja za uzde i promatrajući ih zagonetna izraza lica.

— Welch! — poviče začuđeno Roxby. — Što tražite ovdje?

— Neki su muškarci došli u naselje. Zli ljudi. Pitali su za vas, Roxby, a i za vas također. — Starac pokaže na Rossa.

— Kakvi ljudi? — upita Ross.

— Jedan od njih ima svijetlosmeđu kosu, snažan je, a lice mu je izudarano...

— Fortune — prošapta Ross.

— Još jednom je uspio...

— Drugi je vitak, mračna pogleda. To je vođa, kako sam razumio iz onog što su ostali muškarci pričali. Osim njih dvojice, vode još sedmoricu...

— McCrudden — konstatira Ross. — On je znači oslobodio Fortunea. — Zabrinuto pogleda Roxbyja.

— Uđite u kuću, Welch — progovori Roxby.

Starac odmahne glavom.

— Moram se vratiti. Ne smiju opaziti da me nema. Budite

obazrivi. Ti ljudi su zli. Doći će još ove noći...

Welch se popne u sedlo. Gledali su za njim sve dok nije nestao u tami što se spuštala na brežuljke oko njih.

XXIII

Ross još sav zadihan potrča iza kuće. Odveže smeđeg konja i povuče ga za sobom. Na brzину zbaci sedlo. Roxby je u međuvremenu već otvorio koral i Ross potjera konja k ostalima. Iz bisaga izvadi municiju, uzme pušku i sve to odnese u kuću.

Barbara je stajala nasred sobe. Držala je dijete u naručju i čvrsto ga privijala uz grudi. Ross je nijemo promatrao to malo biće. Dijete je imalo crnu kosu i Rayove oči. Barbarine su oči prepune straha bile širom otvorene, a usne podrhtavale.

Roxby izvadi puške iz ormara za oružje. Svoje je zalihe municije poslagao na stol, a Ross priloži i svoju.

— Julian! — poviče Barbara — što se ovdje događa?

Roxby samo promrmlja.

— Julian! To je zbog njega, zbog Rossa!

Roxby je pogleda. Desno mu je oko bilo jako natečeno.

— Nema to nikakve veze s Mikeom. Riječ je o zločinu koji su ti ljudi još onda počinili.

— Ne razumijem! Oni će nas ubiti!

— Donesi njegov krevet i stavi ga pokraj kamina — naredi joj promuklo Roxby.

— Ne! Julian, neka on ode! — pokaza na Rossa.

Thea uzbuđeno klikne.

— Mike ostaje — odgovori Roxby. — Ti to ne razumiješ. Oni i nas žele ubiti. Mi smo jedini...

Thea potrča do svoje sestre. Nježno je zagrlila i odvede do stolice. Zatim u sobu dovuče krevet od grubo tesana drveta. Barbara je sjedila pognute glave.

— Pomozite — reče nervozno Roxby.

Ross se trgne iz ukočenosti.

— Devetorica ih je, Roxby! Devet plaćenih ubojica. Nema mo nikakve šanse!

— Prvih nekoliko mjeseci svakog su nas tjedna napadali. Ponekad bi ih bilo i po dvadesetak. Banditi, Indijanci. Sada smo bar upozoreni na vrijeme.

— Što je sa susjedima?

— Ovo je naša borba, Ross. Osim toga, i predugo bi trajalo. Na svakoj je farmi jedan, najviše dva muškarca. — Dobaci Rossu pušku. — Imamo ipak jednu prednost. Opomenuti smo na vrijeme i možemo ih dočekati već vani. Thea!

Djevojka pride bliže. Roxby i njoj ugura u ruke pušku i spremi još jednu.

— Za Barbaru. — Pogledao je u Rossa. — Borit će se, Mike. Ja to znam. Uspjet ćemo. Djevojke znaju rukovati oružjem — uvjeravao je Roxby. — Dodite sad.

Ugasio je sva svjetla, samo je jednu svijeću na do vratku iznad ulaza ostavio da svijetli.

Izišli su u noć. Thea je zaključala vrata iza njih. Zaobišli su kuću. Na svakom su prozoru kratko vidjeli Theinu sjenu dok je iznutra navlačila zasune na svaki prozorski kapak koji je Roxby izvana zatvorio.

Rosove su nade rasle. Roxby je bio spreman za napad, izvježbao je žene kao što je prije uvježbavao svoje vojnike.

Zatim su krenuli stazicom uz

brežuljak, prema cesti uz rijeku. U niskom gustom grmlju na obali obojica su sjela.

— Imate li cigaretu? — upita Roxby.

Ross mu pruži, a zatim izvadi jednu i za sebe. Roxby pripali šibicu. Maleni je plamičak rukom zaštitio i odmah ga utrnuo. Šutke su pušili.

Mjesec se penjao sve više. Dolje, ispod mjesta na kome su dva muškarca sjedila, voda se prelijevala i sjajila poput tekućeg srebra. Na jugozapadu su se uzdizala tamna grbava leđa planinskog lanca Carisso Hillsa. Jedinu cestu preko brežuljaka pogledom su jasno mogli pratiti oko sedamsto metara do mjesta gdje se gubila u neravnom krajoliku.

— Samo iz tog pravca mogu doći, cestom ili preko brežuljaka paralelno s cestom. U svakom slučaju mi ćemo njih prvi vidjeti. — Roxbyjev je glas zvučao mirno i sigurno. — Devetorica ih je...

— McCrudden, Fortune, tri lupeža koja su me pokušala ubiti već u Abilenu, nekoliko muškaraca iz McCruddenove ekipe goniča i možda još Nevada Slim. Divljačka banda.

— Sve ih poznaješ? — začuđeno upita Roxby.

— Svi su me oni već pokušati zadržati na ovaj ili onaj način.

— Mislio sam da McCrudden i ja...

— Mislio sam da si samo ti...

Bio sam uvjeren da ti je McCrudden htio pomoći kao tvoj nekadašnji ratni drug. Sad mi je, naravno, sve jasno. Fortune je bio glavni, on je vodio sve te mutne poslove i krađe, a

McCrudden je stisnuo oba oka da bi kasnije od Fortunea dobio svoj dio.

— Oni su trebali biti strijeljani — reče Roxby izgubljeno gledajući preda se. — Ja kao da sam to slutio, ali što sam mogao učiniti? McCrudden mi je naredio da uhapsim vas dvojicu. Je li vam on dao onaj posao u skladištu?

— Da — odgovori Ross. — Ja sam bio zadužen za izdavanje zaliha.

— A Ray ih je morao razdijeliti. Zato je i bio osuđen na smrt.

Ross mračno kimne. On je prošao sa četiri godine zatvora. Prava farsa, kad se pomisli da je u tom trenutku rat već bio gotovo završen.

— Mislio sam na kaznu zatvorom, možda samo degradaciju. Mike, svi smo bili prevareni. Svi...

Ponovo su utonuli u šutnju. Ross se pitao, kako li se Fortune ovog puta uspio izvući. Odgovor mu se nametao gotovo sam od sebe.

McCrudden više nije izdržao u Abilenu nakon što je Ross krenuo na jug. Nije se više htio oslanjati na Fortunea. Svoje je stado povjerio drugome i krenuo za Rossom. Sve je te godine očito morao dobro znati gdje se nalazi i Fortune i Roxby. Dalekovidan čovjek i dobar strateg, bivši pukovnik. Vjerojatno je stigao u pravi čas u Englewood, i oslobodio Fortunea i Nevada Slima.

Ross je bio siguran da je Don Murdock bio mrtav. Morali su ga ubiti, da bi oslobodili Fortunea. Ross je teško disao.

— Što ti je? — upita ga Roxby.

– Ništa – odgovori mu Ross.
– Proći će to već.

XXIV

Sati su prolazili. Hladnoća noći prodirala je sve do srži kostiju. Bili su gotovo ukočeni od zime. Mjesec se spuštao prema brežuljcima, a sjene postajale sve duže. Za dva sata će se razdaniti.

Ali dva su muškarca znala da će oni stići. Bili su na putu. Nisu se žurili. Željeli su svoje žrtve iznenaditi na spavanju.

Ross je svoje dvije puške čvrsto stisnuo među koljenima. Trljao je promrzle ruke.

Nije skidao pogled s puta. Od napora su ga pekle oči, slika mu se mutila, brežuljci kao da su tonuli, a onda opet izranjali iz magle, cijela zemlja pred njima kao da je disala. Spusti vjeđe i zatim naglo otvori oči.

Na brežuljku se nepomičan poput statue nalazio jahač. Ross ga nije vidio kad je dolazio. Ross gurne Roxbyja. Jahač se zadržao nekoliko minuta. Zatim je potjerao konja i krenuo polagano niz brežuljak. Široki obod šešira zasjenjivao mu je lice. Ross ga nije mogao prepoznati, ali je ipak primijetio da jahač okreće glavu prema Roxbyjevoj farmi.

Napokon je skrenuo s puta i krenuo uz brežuljak. Roxby izvadi pušku. Ross mu, međutim, upozoravajući ga, položi ruku na rame.

– To je samo prethodnica. On treba prvo da izvidi je li zrak čist, a onda da obavijesti druge. Pričekajmo radije! Na licu je osjećao Roxbyjev uzbuđeni dah. Slijedili su jahača pogledima sve dok se nije zaustavio

na vrhu brežuljka. Odatle mu se pružao dobar vidik na Roxbyjevu farmu.

Čovjek je dugo nepomično zurio u zgrade. Zatim je okrenuo konja i vratio se istim putem. Ubrzo je nestao iz vidokruga dvojice muškaraca.

Roxby napokon odahne.

– Dodi – obrati se Rossu. – Moramo i mi preko brda. Objasnio je Rossu svoj već mnogo puta iskušan i provjeren plan obrane. Jedan od njih je morao upozoriti žene. Drugi se mogao sakriti u maloj udolini između brda i kuće i zaustaviti prvi talas napada. Zatim mu je onaj iz kuće mogao osigurati povlačenje čim se iznenadeni napadači još jedanput povuku iza brežuljka.

Ross i Roxby potrčase prema kući. Iza brežuljka se Ross baci u travu, a Roxby otrči dalje, u kuću.

Po laganom vibriranju tla Ross osjeti da se približavaju. Provirivao je iz zaklona iza brežuljka, ali kad je ugledao glave napadača, tako se naglo povukao natrag u zaklon da se sapleo u jarku koji je Roxby i iskopao baš za slučaj napada. Pred sebe je stavio spremne puške, a izvadio je i revolver iz korica.

Približavali su se u široko razvučenoj liniji. Prvo je ugledao njihove glave koje su se njihale u ritmu udaraca kopita. Zatim je ugledao i konje. Odjek kopita zvučao je prigušeno na mekom tlu. Da su stanovnici kuće spavali, napadači bi ih potpuno iznenadili i zatekli nespremne.

Ross podigne pušku i nacilja prema udaljenim jahačima.

Zadržao se na visokom muškarcu širokih ramena, odjeve-

nom u crno. Trenutak kasnije već je prepoznao usko, mršavo vučje lice Nevade Slima.

Ross zadrži dah. Još jedanput pažljivo nacilja. Nevada Slim je jahao napola skriven iza jednog drugog jahača i Ross je čekao. Kada su se dva konja malo razmaknula jedan od drugog, povukao je okidač.

Gromoglasno je odjeknuo pucanj. U posljednjem djeliću sekunde Ross je vidio da se onaj drugi jahač ponovo našao ispred bandita iz Teksasa. Ross odbaci praznu pušku na stranu i uzme drugu.

Konj, bez jahača, izbezumljeno odgalopira u noć. Ostali su svoje konje obuzdali i smirili. Lanac napadača još se više razvukao u širinu.

Ross na brzinu opali još tri hica. Pošlo mu je za rukom da još jednog napadača skine sa sedla. Sad su tek ostali naglo trgnuli svoje konje, okrenuli se i zabili im mamuze, u slabine. Tupo su odjekivali udarci kopita kad su napadači nestali s druge strane brežuljka.

Ross brzo skoči iz zaklona i potrči prema kući.

XXV

Roxby je bio iza gomile naslaganih drva za gradnju, samo deset koraka udaljen od verande.

— Još ih je samo sedam sada — progovori.

— Mislio sam da sam i Swintona dohvatio — odgovori mu.

— Ali se taj lupež, čini se, još jedanput uspio izvući!

— Četvoro prema sedmorici! Mike, uspijet ćemo!

Ross pogleda iza sebe. Kroz pukotine nije dopirao ni tračak

svjetla. Vidio je uske proreze na teškim prozorskim kapcima i znao da su obje žene bile spremne. I Barbara. Bila je prava pionirska žena starog kova. Njezin je sinoćnji ispad bio samo rezultat materinje brige. U prvom je redu bila majka. Ross ju je potpuno shvaćao.

— Ostaješ li ovdje, kad sve prođe? — upita Roxby.

— Ne — odgovori Ross. — Moram natrag u Teksas.

— Ja sam ovdje našao novu domovinu....

— Kod tebe je to nešto drugo. Stari je jug mrtav. Tvoje domovine više nema. Ali Teksas... — Rossovo je glas zvučao promuklo od čežnje.

Roxby ga gurne. S lijeve i desne strane pojavili su se tamni obrisi napadača. Pokušavali su ih opkoliti.

Jedan od njih je u punom galopu jurio prema jarku u kome je Ross do maloprije ležao. Jahač se nisko pognuo nad vrat svog konja.

Roxby pažljivo nacilja i povuče obarač. Konj je prodorno zanjštao, propeo se na stražnje noge, a jahač je u velikom luku, poput teške lutke, odletio u travu.

Iza muškarca odjeknule su puške žena, a i Ross je počeo pucati. Osiguravao je slobodan prostor na desnoj strani, dok je Roxby pokušavao zadržati kontrolu nad lijevom stranom.

Jahači su se vrlo brzo približavali, a zbog brzine kretanja i sve slabije mjesečine bili su loša i jedva prepoznatljiva meta. Obrisi su im se gubili.

Obruč napadača u obliku zvijezde sve se više stezao. Ross je zabrinuto gledao oko sebe, na-

kon što je nekoliko puta zare-
dom promašio. Korali i ograde
s lijeve i desne strane kuće bili
su vrlo visoko podignuti, tako
da čak ni dobar jahač s izvr-
snim konjem nije mogao skočiti
preko njih. S te strane se nisu
 ~~mogli približiti kući, bar ne na~~
konjima.

Dok je Ross punio svoje pu-
ške, odjeknuli su prvi hici napa-
dača. Dva su jahača u punom
galopu skočila sa svojih konja i
bacila se u travu.

Ross je pogledao prema mje-
stu gdje su se morali nalaziti.
Položio je cijev puške na nasla-
gana drva i nekoliko puta opa-
lio. Jedan od te dvojice iznena-
da skoči i potrči nekoliko kora-
ka, ali prije no što je Ross mo-
gao naciljati u njega, ponovo se
bacio na tlo.

Četiri jahača jahala su u ra-
zvučenom luku prema kući.
Dvojica od njih su pri tom puca-
la iz revolvera. Ross nacilja na
onog koji je jahao prvi. Udalje-
nost je sada iznosila oko se-
damdeset metara. Puška je po-
skočila u njegovim rukama i ja-
hač trgne ruke u vis. Polako je
klizio iz sedla. Konj se, ostavši
bez jahača, stade vrtiti u krug.
Jahačeva je noga zapela u stre-
menu, tako da je izbezumljeni
konj vukao muškarca za so-
bom.

— Petorica — glasno je brojio
Roxby. Zatim i sam povuče oba-
rač.

— Četvorica — reče Ross.

Još su samo dva jahača bila
na konjima. Naglo su podboli
životinje i okrenuli ih. Četiri pu-
ške su u istom trenutku opalile
i jedan od dvojice bjegunaca
padne. Drugi je skočio iz sedla

i pretrčavši jedan komad tako-
der pao.

— Trojica — glasno je razmi-
šljao Roxby.

— Ili samo dvojica. Tamo u
travi.

Nisu mogli razaznati ni jedan
pokret. Sve je utonulo u duboki
mrak. Mjesec je nestao iza bre-
žuljka. Samo je još nebo sre-
brenkasto svjetlucalo.

— Sada postaje opasno —
promrmljao je Roxby.

— Ovisi o tome tko je preži-
vio. Ako su McCrudden ili For-
tune preživjeli, borba se nastav-
lja.

— Idemo u kuću. Odavde se
i tako više ništa ne može vidjeti.

— Idi ti — predloži Ross. —
Za jedan sat sviće. Do tada mo-
ramo izdržati.

— Ostajem s tobom.

— Nije potrebno. Dovoljno je
da jedan od nas ostane vani.
Pokušat će ti zapaliti kuću. A to
ću ja spriječiti...

— To je moja kuća! — nastavi
tvrdoglavo Roxby. — Ako je
netko pokuša zapaliti...

— U redu. Onda ja idem unu-
tra. — Ross naglo ustade i trče-
ći prijeđe preko verande. Pesni-
com zabubnja po vratima. —
Otvorite! Ja sam, Ross!

— Začuo je kako izvlače za-
sun i zatim se baci kroz otvore-
na vrata u prostoriju. Kraj nje-
gove se glave u drvo zabio me-
tak. Tamo negdje u mraku je
čovjek s prokleta dobrim očima,
pomisli Ross.

Thea ponovo navuče zasun
na vrata. Osjetio je njezinu bli-
zinu i ispružio ruku. Prihvatila
je njegovu ruku i brzim je po-
kretom prislonila na svoj obraz.
Zatim se brzo povuče natrag u

tamnu prostoriju, kao da se previše odala.

XXVI

Ross je virio kroz uske proreze ne bi li nešto vidio. Vidokrug je inače bio dobar, uz dobro osvjetljenje.

Začuo je Barbarin glas.

— Jedan od muškaraca koji su skočili s konja, leži tamo preko, gledajte lijevo od naslaganih drva...tamo!

Ross je zurio u noć. Vidio je samo crnu plohu.

— Onda vi pucajte — odgovori joj. — Ja ništa ne vidim.

Barbara je pucala. Ross je zurio u mrak, ali nije mogao razaznati je li žena pogodila.

Ponovo napuni vinčesterku, na brzinu provjerivši i zalihe municije. Žene su utrnule čak i svijeću. Mali je Ray jedanput glasno uzdahnio, zatim još malo mljackao i napokon opet zaspa. Ross se osmijehne.

Ponovo je prišao prozoru i provirio. Vani se ništa nije micalo, ali Ross nije vjerovao da su se banditi povukli. Prednost im je bila što su se napadači nalazili previše udaljeni jedni od drugih, a da bi se mogli sporazumijevati i dogovarati o napadu.

Ross pogleda prema nebu. Svjetlost zvijezda već je blijedila i na istoku se pokazao prvi trag novog dana.

I tada Ross spazi pokret u travi. Jedan se muškarac poput zmije puzeći približavao naslaganoj gomili drva. Ross prisloni pušku uz obraz.

— Roxby! — poviče glasno. Nije ga mogao vidjeti, sjena drva bile su predugačke. — Pazite, Roxby!

Poput elastične pume napadač je poletio preko barijere i zatim nestao u sjeni. Ross je ugledao kovitlac nogu i ruku.

Potrči prema vratima i odmakne zasun u stranu. Thea mu pritrči. Osjetio je kako drhti kad mu se približila.

— Ne idite van! — prošapće.

— Molim vas!

Ross naglo otvori vrata. Jednom rukom odgurne djevojku na stranu. Izišavši iz kuće odmah se priljubi uza zid. Vinčesterku je prslonio uz podlakticu, a prst držao na obaraču.

Začuo je potmule udarce, kao da nečija pesnica udara o rebra, a zatim bolne jecaje nekog muškarca. Roxby?

Ross čvrsto stisne zube. Jednim je skokom prešao preko ograde verande. Odjeknuli su pucnjevi, meci su samo zviždali oko njegove glave. Gledao je kako iz otvora cijevi ližu plavičasti plamičci, ali se nije obazirao na to. Samo je zapamtio mjesta na kojima su se nalazili napadači. Već su se opasno približili kući.

Ross se zaleti prema dvojici muškaraca koji su se uhvatili ukoštac i rvali po podu. Ross spusti pušku.

Ross ispruži ruke prema tijelima što su se grčila i uvijala, kao da ih pruža prema košari punoj zmija. Dodirnuo je nečiju ruku, zgrabio je i povukao u vis. Zatim spusti ruke niže i osjeti golu kožu. Nečiji vrat, oko kojega je bila ovijena marama. Roxby oko vrata nije nosio maramu.

Ross stisne prste poput kliješta. Osjetio je snažan udarac u

trbuh, ali nije popuštao. Roxby se izvuče iz klupka.

— Pazi na druge! — zadihano mu dobaci Ross.

I dalje čvrsto stežući vrat ovi-
jen maramom prvo privuče
muškarca sebi a zatim ga snaž-
no odgurne, ne ispuštajući ga.
Glava njegova protivnika snaž-
no udari u naslaganu gomilu
drva. Ross ponovo osjeti snažan
udarac koljenom u trbuh i po-
klekne od oštra bola. Nepoznati
se baci na njega i ščepa jedan
od Rossovih prstiju.

Ross glasno zaurla. Nije mo-
gao drugačije. Prsti mu popusti-
še i skliznuše s napadačeva
vrata. Ovaj ga svom snagom
odgurne od sebe i skoči na no-
ge. Ross je nejasno vidio crni lik
koji je raskrečenih nogu stajao
nad njim i zatim odsjaj revolve-
ra što je poletio iz nisko prive-
zanih korica.

Pete Swinton, iznenada ga je
prepoznao. Nevada Slim, uboji-
ca iz Teksasa.

Ross odskoči u stranu. Metak
se zabio u travu. Ross se još je-
danput okrene oko vlastite osi.
Okrećući se, uspio je iz korica
izvući walker.

Cijev revolvera uperi u vis,
napinjući ga istovremeno pal-
cem.

Revolver mu poskoči u ruci.
Bandit pade na koljena, ali je
još čvrsto stezao oružje u šaci.
I još jedanput je uspio podići
ruku.

Ross zamahne desnicom. Po-
godio ga je usred lica. Ranjeni
padne na njega, Ross ga odgur-
ne od sebe i baci se na njega.

Bio je iznenađen koliko je još
snage u tom čovjeku. Nevada
Slim je udarao oko sebe poput
razjarene divlje mačke, boreći
se rukama i nogama i nepre-
stalno režeći.

Ross se uspije podignuti na
noge i pritisnuti protivnika uz
gomilu drva. Tu ga je doslovce
prikovao udarcima.

Naslagana drva su se rušila.
Na Rossova leđa padne velika
greda. Ross je zbaci sa sebe i
ponovo se uspravi.

Nevada Slim je razmicao gre-
de i daske na stranu. Pri tom je
i dalje udarao oko sebe. Vrhom
čizme pogodi Rossa među re-
bra. Ross munjevito zgrabi ban-
ditovu nogu i privuče je k sebi.
Nevada Slim padne na drvo.

Ross se sagne. Prste je ponovo
poput obruča stisnuo oko ban-
ditova vrata.

Zločinac se još koprcalo i uvi-
jao, još se borio, iako je krv ne-
prekidno liptila iz njegove rane.

Ross je osjećao toplu krv i na
svojoj odjeći.

Sve je čvršće stezao prste oko
banditova vrata, dok pod njego-
vim rukama nije popustio i po-
sljednji grč ranjena tijela.

XXVII

Ross se zadihano ispruži na
travi. Noge su mu otkazale po-
slušnost.

— Roxby! — poviče. Glas mu
je bio promukao i jedva čujan.
Nije bilo odgovora. — Roxby! —

poviče posljednjom snagom, ne obazirući se da odaje zaklon.

— Jesi li u redu? — začuo se odgovor.

Ross s olaksanjem zastane.

— Odlično... — odgovori — Odlično sam...

Pogleda u nebo što je već postalo svjetlosivo. Jedan je usamljeni oblak otkrivao prve tragove crvenila zore.

Pogleda oko sebe. Roxby je ležao malo dalje od njega, nisko priljubljen uz tlo, držeći pred sobom spremnu pušku. Ross se iznenadi shvativši da sviće, pa se moglo gotovo potpuno jasno vidjeti.

— Možeš li nešto vidjeti?

— Ne, ništa još — odgovori Roxby. — Ali tu su. Dvojica. Jedan lijevo, drugi desno. Pazi na onog zdesna.

Ross otpuza usred gomile nabacanih greda i dasaka. Bez daha je zurio u sivi dan što je svitao.

Minute su prolazile i sa svakom su minutom obrisi postajali sve jasniji, dok napokon i prve zrake sunca nisu doprle do njih preko planinskih lanaca na istoku i obasjale kapi rose na vlatima trave.

— Ross! — poviče jedan glas. — Roxby! Jeste li tu?

— McCrudden! — poviče jedan glas. — Roxby! Jeste li tu?

— Čekamo! — odgovori Roxby.

— McCrudden! — glasno poviče Ross. — Nećete uspjeti!

Roxby je dopuzao do njega. Ross primijeti kako se Roxbyjevo lice razvuklo u grimasu koja je nalikovala osmijehu i on mu se uvrati.

— Pokušavaju pregovarati — promrmlja Ross.

— Mi odlazimo! — predloži glasno McCrudden. — Nitko ne može pobijediti...

— Fortune! — zaurla Ross. — Jesi li tu?

— Tu sam, Ross!

— Što ste napravili s Murdoc-
kom?

Tišina.

— Fortune! — ponovo zaurla Ross. — Moraš umrijeti!

— Ross! Urazumi se! Pa ja nemam nikakve veze sa svim tim! Ja nisam ništa učinio! McCrudden...

— Jezik za zube, svinjo jedna! — zaviče McCrudden s druge strane. — Ili ću te...

Odjekne pucanj. Nakon toga se prolomi McCruddenovo bijesno tulenje. — Pseto jedno! Svinjo bijedna!

Roxby se zadovoljno nasmiješi.

— Jedan će drugog raznijeti poput vukova.

— Ne bi se baš pouzdao u to — odgovori mu Ross.

Roxby pogleda preko nišana svoje vinčesterke. Fortune se nalazio na njegovoj strani. Roxby nekoliko puta zapuca u tom pravcu.

– Prestanite! – zaurla Fortune. – Prestanite! – Roxby je mogao prepoznati taman lik u svijetloj travi.

– Mogao bih ga sad ubiti – mrzovoljno reče. – Mike, pustimo ih da odu!

Ross odmahne glavom. –

Opet će doći. Ne, Julian. Moramo ovo sad riješiti. Drži Fortunea na nišanu. – Ross malo promijeni svoj položaj. – McCrudden! Ustanite! – Zurio je prema mjestu gdje se po njegvoj pretpostavci morao nalaziti nekadašnji pukovnik.

Zrakom preleti jedna puška i padne u travu.

– Jeste li vidjeli, Ross?

– Ustanite!

– Što je s Fortuneom? – poviče McCrudden.

– I ja se također predajem!

– zacvilio je Fortune s druge strane.

– Mogli bismo ih odvesti u Clayton okružnom šerifu – predloži Roxby tiho.

– Pokušajmo! – složi se Ross. – Ustajte! – poviče zatim.

– Obojica zajedno! Sada!

Ruke se dignuše u vis, zatim su slijedile glave, pa tijela. Ross i Roxby su također ustali. Roxby je u rukama držao pušku. Polako je krenuo prema Fortuneu koji ga je očekivao.

Ross je koračao prema McCruddenu. Walker mu se nalazio u koricama.

Gledao je u McCruddenovo mršavo lice mračna pogleda. U njemu je buktala mržnja. Taj je čovjek na savjeti imao Raya, on je izdao naređenje da se Ray i Ross uhapsu i izvedu pred vojni sud. A tamo unutra, u kući, bile su dvije sestre koje su također gledale čovjeka koji je ubio njihova brata.

McCruddenov se revolver također nalazio u opasaču. Ross je znao kako je brzo taj čovjek potezao i bio spreman na sve.

Nije vjerovao da će McCrudden dopustiti da ga odvuku pred sud.

McCrudden polako spusti ruke. S naporom se smješкао.

– Mi smo bar muškarci koji znaju što je čast – glasno progovori. – Mi, oficiri, Konfederacije...

Ross zastane. Osjeti mučninu.

Sunčeve su zrake obasjavale McCruddenovo lice. Bilo je izmučeno i upalo. Sive čekinke prekrivale su mu obraze i bradu.

– Imate samo jednu šansu – reče mu Ross. – Samo jednu...

Na McCruddenovu licu pojavi se osmijeh.

– Ross, još ste onaj isti zanesenjak. Slaže li se i Roxby s tim što govorite?

– Da. I on također zna što je čast.

– Ross, prava ste budala. – McCruddenova mršava ruka poleti prema revolveru.

Ross se baci na koljena. Padajući također povuče revolver. I on je bio brz, ali je McCrudden bio brži. Prvi je metak već poletio iznad Rossove glave dok je on tek podigao ruku.

Tada se prolomi i pucanj iz njegovog walkera. McCrudden je uspio ispaliti još jedan hitac.

Metak okrzne Rossovo lijevo rame i Ross osjeti kako ga rana peče kao da ga je ošinio plamen.

Rossov je metak točno pogodio metu. Zabio se McCrudden u sred grudi. Nekadašnji pukovnik zatetura, desna mu ruka klone uz tijelo. Sruši se na koljena i podboči na obje ruke.

Ross ustane. Polako je krenuo prema tom čovjeku. McCrudden je polako umirao.

Ross se nije obazirao na bol u svom lijevom ramenu. Tri koraka ispred McCruddena se zaustavi.

McCrudden ga pogleda.

— Ljudi koji znaju što je čast!
— progovori s naporom. — Poklonite mi još posljednji metak, da se sve ovo brže okonča. Imam pravo na to.

Ross odmahne glavom.

— Ne, nema ovo nikakve veza sa časti, McCrudden.

Upravo nadljudskim naporom nekadašnji se pukovnik još jedanput uspravio. Teturajući i glavinjajući polako podigne jednu ruku. Palcem okrene bubanj revolvera i podigne cijev.

Ross čvrsto stisne zube i opali u McCruddenovu glavu.

XXVIII

Polako se okrene. Roxby na trenutak pogleda prema njemu.

Ross spazi kako se Fortuneovo okruglo lice zgrčilo. Zatim se Fortune bacio na pušku koju je maloprije odbacio.

— Roxby! — poviče izbezumljeno Ross. Bio je previše udaljen da bi Fortunea mogao dokrajčiti revolverom.

Pušcana cijev poleti u vis. Roxby je munjevitom brzinom okrene i povuče obarač.

Odjeknula je mukla eksplozija i Fortune se, pogoden metkom teškog kalibra, okrene jedanput oko vlastite osi, nakon čega se ispruži i beživotno ostane ležati na zemlji.

Ross se umornim, teškim korakom uputi prema kući. Vrata su bila otvorena. Obje su žene stajale na pragu obasjane zlatnim sunčevim zrakama. Barbara je u naručju čvrsto stezala dijete. Potrčala je u susret Roxbyju, a njezina je široka suknja lepršala za njom poput zastave na vjetru.

Thea je mirno i ozbiljno gledala Rossa. Vrlo se lagano odvojila od vrata i prekoračivši prag krenula preko verande.

Ugledavši skamenjen izraz na Rossovom licu, odjednom se trgne i bez oklijevanja požuri prema njemu.

Ross je ukočeno stajao ispred nje. Thea se bolno osmjehnula.

Bojažljivo podigne ruku i pogladi ga po licu.

VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA

LASO

EVA

SUPERSTRIP

Tom i Jerry

M

STARUS

MAGAZIN

erotika

Svaki
tjedan

Svaki
14 dana

Svaki
14 dana

Svaki
14 dana

Svakog
13. u mjesecu

Svakog
5. u mjesecu

Izlazi
povremeno

Svaki mjesec

– Ideš li sa mnom u Teksas?
– upita Ross promuklo.
Njezino se nježno lice ozarilo
srećom.

– Idemo kući! – prošapta
Thea. – Mike! Mike!
Zagrlio ju je. Rat je bio zavr-
šen. Za Rossa je napokon počeo
mir.

Potražite na kioscima novi broj

LASO

— svakog 13. u mjesecu!

BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKIH BESTSELERA!

U PRIPREMI:

Barry Cord:
REVOLVERI S HAMMERA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 7020 d, a za šest mjeseci 3510 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-1216, za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00.

Uplata na devizni račun 30301 – 620 – 16 – 25731 – 3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačke banke, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI)

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 1973. od 26. XI 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

***vam predstavlja
svoje romane i stripove***

LASO

EVA

SUPERSTRIP

Tom i Jerry

LEAD

SIRIUS

MAGAZIN

erotika